БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 207 (13523)
1971 оной сентябриин 2, четверг

Сэн 2 мүнгэн

ТҮРГЭНӨӨР, ҺАЙНААР ТАРЯАГАА ХУРЯАХА

Таряа хуряалга хадаа болзортой ажал гээшэ. Ургасаяа саг болзор соонь түргэнөөр, һайн шанартайгаар хуряажа абаа һаа—шүү-дэлзэ оруулхаш. Унжагайраа, гээлтэ хоролто хээ һаа — алда-ша, махалтахаш, гарзатахаш. Илангаяа мүнөө үедэ, сагай уларилай бэрхэшээлтэй байһан сагта, хура бороогой унжагайгаар орожо байһан, ороохо таряагаа түргэн хуряажа, амбаарта оруулха гэээн шухала удха шанартай хэрэг болонхой. Нобшоржо байһаар ороохо зааханшье хожомдобол, ехээр оһолтожо болохоор байна. ...хирэ болоод лэ аадар, мүндэр орожо, талха таряа гэмтээнэ.

Тиимэһээ ургаса таряагаа тон богонихон болзор соо, эрхим һайн шанартайгаар хуряажа абаад, Эхэ орондоо түсэбһөө үлүүлэн 12,5 мянган центнер ороохо худалдаха гэжэ социалис уялга абаһан Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой совхозой комбайнернууд, жолоошод, трактористнар болон мэргэжэлтэдэй үүсхэлые КПСС-эй обком халуунаар һайшааба.

Үер боложо, зарим аймагуудай хэдэ хэдэн ажахынуудта хохидол ушаруулагдабашье, сэхыень хэлэхэдэ, энэ жэлдэ үбһэ ногоонойшье, таряа талханайшье, овощ, хартаабхыншье баян ургаса республикын олонхи ажахынуудта ургуулагданхай. Энэ ургасаяа гээлтэ хоролтодо огто оруулангүй, түргэнөөр, һайнаар хуряажа абаха гээшэ мүнөөдэрэй шухалын шухала зорилго болоно. Борьёогой совхозой худэлмэришэдэй үүсхэлые республикын колхоз, совхозуудай бүхы комбайнернууд, жолоошод, трактористнууд ба мэргэжэлтэдэй дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхыень, механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө ёһотойгоор эмхидхэхыень партиин райкомуудые, парткомуудые, партийна организацинуудые, ажахын хүтэлбэрилэгшэдые КПСС-эй обком уялгаба.

Таряагаа саг болзор соонь түргэн хуряажа абаха тухай асуудал мүнөө жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ хурсаар табигдана. Яахадааб гэхэдэ, сагай уларилай гасалантай байһан дээрэһээ үбһэ хуряаха, силос дарааха, сенаж хэхэ, хартаабха малтаха, таряа хуряаха гэхэ мэтэ тон шухала хүдэлмэринүүд дээрэ дээрэһээ дабхасалдаад, зэргэлээ, түбэгтэйхэн ушар тохёолдоод байнхай. Эндэ эмхидхэлэй хүдэлмэри илангаяа шадамар бэрхээр, шуран солбоноор, шударгы ябуулха шухала. Таряа хуряалгын үедэ комбайнай агрегат бүхэние бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гээшэ тон зүб байна.

Ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд хадаа комбайн, трактор болон таряа хурядаг, зөөдэг бусад машинанууд, зэр зэмсэгүүд дуталдана гэжэ шалтаг баридаг заншалтай. Тэзд Борьёогой совхозой байдал дээрэһээ хараад үзэхэдэ, тэндэ комбайн, жатка болон бусад машина тиимэ баһал дуталдана ха юм. Тиигэбэшье совхозой механизаторнууд ороохо таряагаа саг соонь хуряажа абахаар зорижонхой. Совхозой комбайнер бүхэн даабаряа үдэр бүри 1,5 дахинһаа бага бэшээр үлүүлэн дүүргэхээр уялга абанхай. Таряа амяарлан хадаха комбайнай агрегат бүхэн үдэртөө 25 гектар, баал суглуулан сохихо 15 гектар хүрэтэр хуряаха гэжэ шиидэнхэй. Энэ хадаа тон һайшаалтай үүсхэл гээшэ. Таряа хуряалгын үедэ агрегат бүхэнэй шалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэдэ ямар ехэ ашатай туһатай байһаниинь эндэ элеэр харагдана. Иимэ хүдэлмэри колхоз, совхоз бүхэндэ эмхидхэжэ болохо бшуу.

Манай газетын мүнөөдэрэй номерто толилогдоһон, августын 30-ай мэдээн дээрэһээ хараад үзэхэдэ, олохон аймагуудта таряа хуряалгын хүдэлмэри унжагай нобшоор ябуулагдажа байна. Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Хяагтын, Түнхэнэй, болон бусад зарим аймагуудай ажахынууд таряалангайнгаа талмайн арбаншье процентыень хадаагүй байһаар. Сохигдожо абтаһан ороохониинь бүришье бага. Таряа хуряалга дээрэ эрид хубилалта хээгүйдэ аргагүй болоо. 1970 оной мэдээнһитэй сасуулжа үзэхэдэ, мүнөө жэлдэ бүхы республика дүрбэ дахин шахуу бага таряалангай талмай хадагдаһан болонхой болоо. Хүлеэхэ саг һалаа. Таряа хуряалгын али бүхы хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар эмхидхэжэ шадаагүй һаа, колхоз, совхознууд ехэ хохидолдо орохоёо байна.

Колхоз, совхоз бүхэндэ таряа хадаха, сохихо, зөөхэ хүдэлмэри графигтай таарамжатай зохидоор, эмхитэй журамтайгаар, бүтээсэтэйгөөр ябуулха болоно. Комбайнууд болон автомашинануудые бүлэг бүлэгээрнь хүдэлгэдэг түрүү арга методэй аша үрэ ехэтэй байһаниинь элирээ. Иимэ арга метод ажахы бүхэндэ үргэнөөр хэрэглэхэ шухала. Комбайнернууд, жолоошод болон трактористнуудай дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэдээ, мүрысөөндэ илагшадые элишэлхэ, тэдэнэй түрүү дүй дүршэл тодорхойлхо, бүгэдын шадабари болгохые хангахо, мүн мүрысөөндэ гээгдэгшэдтэ бодотоор туһалха шухала.

Ерээдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй ургаса богони болзорто, һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаад, түсэбһөө үлүүлэн Эхэ орондоо ороохо таряа худалдаха, үрэһэ хүрэнгэ дүүрэнээр хааха, малдаа шэмэтэ тэжээл бардам хүрэхөөр бэлдэхэ гээшэ гүрэн түрын удха шанартай хэрэг мүн. Энэ талаар Ленинэй орденто Борьёогой совхозой комбайнернууд, жолоошод, трактористнууд ба мэргэжэлтэдэй патриотическа үүсхэлэй хаа хаанагүй халуунаар дэмжэгдэхэ байһаниинь лабтай.

Нүхэд комбайнернууд, жолоошод, трактористнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Борьёогой совхозой хүдэлмэришэдэй уряалһан социалис мүрысөөндэ бултадаа эдэбхитэйгээр оролсожо, таряа хуряалгаа богони болзор соо, һайн шанартайгаар, эмхитэйгээр дүүргэхые бултанаа зүрхэнһөө оролдоёл!

Таряа хуряалгаяа тэжээл бэлдэлгэтэй зэргэ ябуулха

Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой таряашад ургаса хуряалгаяа амжалтатайгаар ябуулжа байна. Эндэ хэдэн зуугаад гектарһаа шэниисэ хуряагдаа. Ажахын механизаторнууд түрүү арга ажал хэрэгтээ нэбтэрүүлжэ, даабаряа болзорһоонь урид дүүргэнэ. Үнинэй комбайнер Виктор Васильевич Родионов үдэрэйнгөө даабари 1,5—2 дахинаар үлүүлэн дүүргэжэ, бусадта жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү комбайнер В. В. Родионов.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БУЛТАНАЙ ХЭРЭГ

Ажахын механизаторнууд таряа хуряалгада оронхой. 25 комбайн хүдэлгэгдэжэ, 1255 гектарай таряан хүлһөө буулгагдаад байна.

Эдэ үдэрнүүдтэ колхозой комбайнернууд 500 гектарай горох хуряажа дүүргэбэ. Мүнөө үедэ эндэ 600 гаран гектарай шэниисэ сохигдоо.

Ажахын механизаторнууд 500 гектар ороохото ургамал хадаха юм. Энэ халуун хаһада комбайнер бүхэн дунда зэргээр 250 гектарай ороохо хуряаха. Ажахы 400 гектар шэниисын 70 процентые амяарлан хуряажа абахаар хараална.

— Таряанай эдеэшэхые хараадаа абажа, комбайнуудаа хүдэлгэнэбди. Нэгэ полидо таряа унагаажа байхадань, нүгөөдэ дээрэ баал суглуулна. «Часайшье туршада комбайн миин байхагүй» гэһэн зорилготойбди, — гэээд Павел Васильевич Михалев манда хөөрэнэ.

Таряа хуряалгын онь҇һон техникые саг болзортонь заһахын тула Григорий Иванович Наталинай хүтэлбэри доро нэгэ бүлэг хүдэлөө. Эдэнэй мэдэлдэ гагналгын агрегат, хэрэгтэй запасной частьнууд, нэгэ техничкэ үгтэнхэй юм.

Үглөөнэй шүүдэрэй хатамсаар комбайнерай ажал эхилжэ, үдэшэ орой шиигэй унатар хүдэлнэ. Ажахын механизаторнууд халаанайнгаа нормые 5—8 гектараар үлүүлэн дүүргэхэ. Үнинэй дүршэл ехэтэй комбайнер коммунист Харитон Ананьевич Фомин августын 27-ной мэдээгээр 150 гектарай ороохото ургамал хадажа, 1670 центнер шэниисэ сохибо. Эндэ мянган центнер ороохо хадаһан комбайнерта улаан тугхан үгтэдэг, комбайнай бункерта мушэхэн няагдадаг юм.

Комбайнернууд Николай Васильевич Михалев, Владимир Харитонович Фомин, Михаил Семенович Михалев, Григорий Яковлевич Степанов гэгшэд һаянай мэдээгээр тус тустаа 1000 гаран центнер ороохо сохиһон байна.

Десятниковай, Бурнашовой отделенинүүд гектар бүриһөө 12—14 центнер горох, Широкая, Ологойн полиһоо 16-18 центнер шэниисэ хуряана.

Улаан-Үдын хоёрдохи автотранспортна предприяти тус ажахые шефтээ абаһан юм. Таряа хуряалгада энэ предприятиин 12 шофер Виктор Сафоновой хүтэлбэри доро хүдэлнэ. Шофёрнууд Анатолий Кобылкин, Иван Рыбаков, Геннадий Распопин, Григорий Полянский гэгшэд халаанайнгаа даабарие үлүүлэн дүүргэнэ.

Десятниковай таряашад ерэхэ жэлэй ургаса тухай һаналаа табина. Намарай паар хахалалгада механизаторнууд Филипп Кузьмич Пыкин, Савелий Георгиевич Пискунов болон бусад үдэрэйнгөө нормые 160-180 процент дүүргэнэ. Мүнөө үедэ эндэ 300 гектар газарта намарай паар хахалагдаад байна.

Ажахы гүрэндэ 400 центнер горох, 360 центнер ороохо тушааба. «Маяк» колхозой механизаторнууд таряа хуряалгаяа 15-20 үдэрэй туршада һайн шанартайгаар дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

С. ТЮЛЮКИН.

Улаан-Үдын аймаг.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ УРГАСАЯА ХУРЯАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1971 ОНОЙ АВГУСТЫН 30-най МЭДЭЭН
(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Таряанай хадагдаһаниинь	Тэрэнэй сохигдоһониинь	Хартаабха	Кукуруза	Намарай паар хахалалга
Баргажанай	15	52	—	62	2
Бэшүүрэй	8	20	—	52	0,6
Зэдын	6	2	—	26	0,3
Яруунын	1	15	—	—	—
Загарайн	20	42	0,1	72	2
Захааминай	1	—	—	3	23
Кабанскын	9	37	2	100	11
Хэжэнгын	13	11	—	72	—
Хурамхаанай	10	21	—	79	—
Хяагтын	8	6	—	—	—
Мухар-Шэбэрэй	6	18	0,1	63	3
Прибайкалиин	23	49	1	67	5
Сэлэнгын	13	24	—	15	—
Түнхэнэй	0,3	—	—	37	9
Улаан-Үдын	22	45	0,9	76	10
Хориин	6	1	—	57	—
Республика бүхыдөө	9	27	0,6	47	—

Эндэ толилогдоһон мэдээнүүд дээрэһээ харахада, байгша ондо республика дотор ургаса хуряалга ехээр гээгдэжэ захалһан байна. Нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, мүнөө жэл дүрбэ дахин шахуу бага таряан хадагдаад байнхай. Мүн кукуруза, хартаабха хуряалга, намарай паар хахалалга нёдондонойхиһоо холо доогуур.

Тиигэбэшье зарим аймагуудай ажахынууд сагай уларилай бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, таряанайнгаа эдеэшэхэлээр лэ тэрэнээ амяарлан хадажа захалһан байна. Энэ талаар Прибайкалиин аймагай ажахынууд бусадта жэшээ харуулна. Тэдэнэр таряанайнгаа аргуун эдеэтэй болохолоор лэ амяарлан хадажа захалаад, баалдаа хатуу эдеэтэй болохотойнь сасуу суглуулжа абана. Тэрэнэй ашаар тус аймагай ажахынууд нёдондонойхиһоо 900 гектар бага хадаад байна. Таряагаа саг соонь хуряажа байһанай ашаар гектар бүриһөө 12,1 центнер ороохо абана.

Энэ жэлдэ Загарайн аймагай ажахынууд ургаса хуряалгадаа эмхитэйгээр орожо, тэрэнээ хурданаар ябуулжа байнхай. Республика дотор эгээн баян ургаса Хяагтын аймагта абтана. Эндэ хуряагдажа абтаһан 3084 гектарай тус бүриһөө 15 центнер таряан суглуулагдаа.

Мүн Сэлэнгын аймагай колхоз, совхозуудта ороохо таряанай һайн ургаса хуряагдана. Эндэхи XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 2 мянга гаран гектар шэниисэ амяарлан хадаад, мянга гаран гектарыень суглуулан сохижо, гектар бүриһөө 15 центнер таряа абаа. Колхоз гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө хахадлажа, түсэбөө 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Зүгөөр олохон аймагуудай ажахынууд таряа хуряалгаяа саг соонь захалаагүй байжа, ехэхэн бэрхэшээлтэй байдалда орожо магадгүй. Таряа хуряалга саашань унжагайруулбал, эртын саһанда дарагдажа болохо бшуу.

Манай газетын үсэгэлдэрэй номерто Зэдын аймагай Ленинэй орденто Борьёогой совхозой механизаторнууд болон мэргэжэлтэдэй хандалга бэшэг толилогдоһон байна. Борьёогойхид энэ жэлдэ эртын ороохото ургамалнуудые хүдэлмэриин 15 үдэртэ, оройн ургамалнуудые 10 үдэртэ хуряажа дүүргэхэ, түсэбһөө үлүүлэн 12,5 мянган центнер таряа гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэһэн байна. Эдэнэрһээ жэшээ абажа, ургаса хуряалга дээрэ комбайн, автомашина бүхэние бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ гээшэ мүнөөдэрэй эгээн шухала зорилго мүн.

ЭМХИТЭЙГЭЭР

Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой таряашад ороохото ургамал хуряалгые эмхитэй һайнаар эхилээ. Мүнөө үедэ 24 комбайн таряалан дээрэ хүдэлнэ. Түрүүшын дүрбэн үдэрэй туршада 600 гектар талмайн таряан унагаагдаад байба.

Нэгэдэхи бригадын механизаторнууд колхоз соогоо түрүүлэн таряа хадалгаяа эхилһэн юм. Мүнөө эндэ шэнэ ургасын таряа сохихо, гүрэндэ худалдаха хүдэлмэри түлэг дундаа ябана, Бага-Куналейн «Заготзернодо» 1200 центнер ороохон тушаагдаа.

Колхозой таряашад ургаһан таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр, богони болзорто хуряажа абахын хойноһоо оролдон, эршэмтэй һайнаар хүдэлнэ. Эндэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү ябагшад олон. Жэшээлхэдэ, комбайнернууд И. Г. Лобанов, А. Д. Сидоров гэгшэд гурбан үдэр соо 200 гектарай таряа баал болгожо хадаһан байна.

В. БОРИСОВ.

Сабшалан дээрэһээ мэдээсэнэ

Прибайкали

Үбһэ хуряалгаяа богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула аймагай ажахынуудай үбһэшэд горитойхон оролдолго гаргана. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор «Прибайкалец» колхозой гэшүүд бүхыдөө 14140 центнер үбһэ һүрилжэ, 447 тонно сенаж дараһан байна. Эндэ үнинэй луговодууд Яков Харитонович Родионовой, Василий Иванович Каминскиин, Прокопий Корнилович Немеровэй хүтэлбэрилдэг звенонууд социалис мүрысөөндэ онсо шалгарна.

И. ГРИГОРЬЕВ.

Гильбэр

Арба найман жэлэй туршада таһалгаряагүй булад хүлэг жолоодожо нилээд дүршэһэн механизатор Алексей Константинович Перовые танихагүй хүн «Коммунизм» колхоздо хомор лэ байха. Мүнөө энэ нүхэрнай «Беларусь» трактортаа косилка тодхоод, үбһэ хуряалгада ажаллана.

— Даалгагдаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг, саг болзортонь жэншэдгүй дүүргэхые оролдодог бэрхэл хүн даа, —гэжэ хамта хүдэлмэрилдэг нүхэдынь һайшаан магтадаг юм.

А. НАГАСЛАЕВ.

Зэдэ

Гол улаагай харгыһаа хажуушаа нэмжыһэн сабшалан дээрэ һаяхана сомогдоһон һүринүүд холоһоо элихэнээр харагдана. Энэмнай «Мир» колхозой ахалагша хонишон Б. Б. Банзаракцаевай даажа абаһан сабшалан юм. Мүнөө Баир Баторович үбһэ хуряалгаяа өөрөө хүтэлбэрилнэ. Һаяын дүнгөөр ахалагша хонишоной ударидадаг звено 7 һүри сомоҗо дүүргэнхэй, наймадахиень хахадлажа байгаа һэн.

— Үбһэ хуряалгамнай дүүрэхэ дүтэлөө. Иигээд лэ хажуураа хаяжа, үбэлжэлгэдөө бэлдэхэл гүбди. Мүнөө жэл хонидто бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл яһала абтаа даа. Гансал үбэлнай ямар байха юм,—гээд, ахалагша хонишон Б. Б. Банзаракцаев баяртайгаар ярина.

В. БАШАРОВ.

ҺААЛИШАНАЙ ҮГЭ

...колхозой һү һаалиин ...КПСС-эй Түнхэнэй райкомой ...гүйсэдкомой дамжуулмал улаан туг һая барюулагдаба. ...һаалишад габшагай хүдэлжэ, июль һарын ...аймаг доторoo түрүү һууриһан байгаа. Һаамхай нэгэ ...248 килограмм һүн ...һаагдаа.

...һаалишадай зүгһөө үгэ хэлэһэн ...Макеева Улаан тугаа ...оролдохобди, жэлэй ...һаамхай үнеэн бүри ...зэргээр 1700 килограмм ...гэжэ суглараагшадта ...байна.

Л. ДАНЗАНОВ.

...СЭЛЭНГЫН АЙМАГАЙ «ЭР... КОЛХОЗОЙ ҺААЛИИН НЭ... ФЕРМЭДЭ ДҮРШЭЛТЭЙ ...ЛАЙЖАД РИН...ВА ХҮДЭЛМЭРИЛНЭ. ТЭ...ЖА АБАҺАН 22 ҮНЕЭН... ҮДЭР БҮРИ 160—165 ...РАММ ҺҮ ҺААЖА, ҺАРА... ДААБАРИИЕ ҮЛҮҮ... ДҮҮРГЭНЭ.

...ГАГ ДЭЭРЭ: Л. Ц. РИНЧИ...

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ХОЁР ҺАРААР УРИДШАЛАН

Һаяхан мал шахан таргалуулдаг шэнэ совхоз байгуулагдаһан юм. Тэрэниие Мөөрөөшын совхоз гэжэ нэрлэһэн байна. Шэнэ ажахыда хэхэ хүдэлмэринь яһала ехэ. Эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхаһаа гадна, эндэ малдаа элбэг тэжээл бэлэдхэхын хойноһоо эрмэлзэн ажаллана. Мүнөө үедэ 11 мянган центнер эрхим шанартай үбһэн бэлэдхэгдээ.

Таряа хуряалга мүн лэ газаа ороо. Энэ халуун хүдэлмэрисэ жэшээтэ һайнаар үнгэргэхын тулада совхозой механизаторнууд комбайн, машинын заһабарилгада бултадаа элсүүлэгдээ.

Тус ажахы хүн зонһоо мал худалдан абана. Юһэ һарын туршада 1350 центнер мяха бэлэдхэхэ түсэб-даабаритай юм. Мүнөө үедэ 2243 центнер мяхан бэлэдхэгдээд байна гэхэ гү, али түсэбөө 166 процентдэ хүргөө.

К. ХАЛТАНОВ.

ТАСС
ШЭНЭ ҺОНИН

Кабардино-Балкариин АССР-тэ—Октябриин Революциин орден

Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө, Кабардино-Балкариин АССР-эй анхан байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1971 оной августын 31-нэйнгээ Указаар **Кабардино-Балкариин Автономито Совет Социалис Республикые Октябриин Революциин орденоор шагнаба.**

(ТАСС).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ—ВЬЕТНАМ АРАДАЙ НАЙДАМТАЙ ХАНИ

Москва хотын олониитын түлөөлэгшэд аха дүү вьетнам арадай ажабайдалдахи гайхамшаг ушарые — Вьетнамай Демократическа Республикын тогтоогдоһоор 26 жэлэй ойе тэмдэглэхын тула августын 31-дэ «Серп и Молот» заводой соёлой ордон соо суглараа.

Суглаанай президиумдэ нүхэд К. Т. Мазуров, К. Ф. Катушев болон бусад һууба. СССР-тэ ДРВ-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ саг зуурын этигэмжэтэ Ву Тоан, СССР-тэ Урда Вьетнамай Республикын хэрэгүүдые эрхилхэ саг зуурын этигэмжэтэ Као Ван Хунг болон бусад вьетнам нүхэд мүн лэ һуулсаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков элидхэл хэбэ.

СССР-тэ ДРВ-гэй хэрэгүүдые эрхилхэ саг зуурын этигэмжэтэ Ву Тоан гэгшэ суглаанда хабаадагшадай зүгһөө халуунаар угтагдан, үгэ хэлээ.

Ву Тоан 40 миллион хүнтэй вьетнам арадай бата хани барисаанай халуун талархалые совет хүнүүдтэ дамжуулба.

* * *

Вьетнам арадай национальна һайндэртэ — ДРВ-гэй тогтоогдоһоор 26 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд Ашхабадта, Ядерна шэнжэлгэнүүдые хэдэг Дубнадахи нэгэдэмэл институтда мүн лэ болоо.

(ТАСС).

Коммунис ажалай һургуулинууд

Олониитын өөһэдынь үүсхэлээр манай орон дотор эмхидхэгдэһэн коммунис ажалай һургуулинууд ажалшадай дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Промышленностиин, транспортын предприятинууд, барилганууд дээрэ, колхозууд болон совхозуудта, улад зоной хэрэглэмжэ хангадаг газарнуудаар үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ 80 мянга гаран тиимэ һургуули хүдэлмэрилөө. Тэндэ һуралсаг 2 миллион 500 мянга гаран хүнүүд үйлэдбэриин түрүү дүй дүршэл, партиин экономическа политика, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнуудые, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд ба материалнууд дотор табигдаһан коммунис байгуулалтын тон шухала асуудалнуудые шэнжэлэн шудалаа.

(ТАСС).

АРАДАЙ ХИНАГШАДАЙ ДАЙШАЛХЫ ЗОРИЛГО

И. Д. ЧЕРНЯКОВ, Буряадай АССР-эй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ

Партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай республикын хүдөөгэй ажалшад юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ тараанай, хартаабхын, тарималы ногооной, үбһэнэй яһала һайн ургаса ургуулаа. Теэд энэ зундаа сагай уларил муу байжа, таряа талханай эдеэшэхэ ябадал, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалга хойшо татаа.

Энэ ушар хуряалгын эдэ хүдэлмэридэ ехэхэн һаад тойбо ушаруулаа. Иимэ эрхэ байдалай тохёолдоод байхадань, хүдэлмэриин бүхы хүсэнүүдые, техникые хүсэд дүүрэнээр ашаглаха, наратай үдэр бүхэнһөө байтагай час бүхэниие хүсэдөөр хэрэглэхээр саг болоод байна. Республикын зарим ажахынуудта нёдондо зарим таряан эртын саһанда даруулаа һэн. Иимэ ушар энэ жэлдэ дахин дабтажа болохогүй. Таряа, хартаабха, овощ хуряахатаяа хамта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса хурдадхаха хэмжээнүүдые абаха шухала. Бургааһа бороложын хажуугаар, ойн соорхойгоор, харгын хажуугаар—хаа хаанагүй ургаһан бүхы ногоо дууһан сабшажа абабал, үбһэ тэжээлэй нөөсэдэ нэмэри болохо һэн. Зэдын аймагай ажахынууд бэлшээриингээ газар сабшажа, нэмэжэ ехэ үбһэ абажа байна. Энэ тон һайшаалтай гээшэ. Хэдэ хэдэн аймагуудай олон ажахынууд ногооной гурил бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ зогсооногүй. Бүхы ургамал — халаахай, үрмэдэһэ болон бэшэ ногоо энээндээ хэрэглэлсэнэ. Тиихэдэ зарим колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбһэнэй гурил бэлэдхэхын тулада хартаабхын эшэ, зеленко болон бусад ногоо хэрэглэхээр түсэблэнэ. Бүхы арга боломжонуудые дууһан хэрэглэхэ гээшэ хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэ, мэргэжэлтэ бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Арадай хиналтын аймагуудай комитедүүд, бүлэгүүд болон постнууд дутагдалнуудые миин лэ элирүүлэлгээрээ ажалаа хизаарлаха ёһогүй. Харин иимэ дутагдалнуудай гараха ябадалые урид сараха гээшэ хүдэлмэриинь тон шухалань ха юм.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, ургаса хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаададаг арадай хиналтын хүдэлмэриин үльгэр жэшээ олоор харуулжа болоно. Арадай хиналтын Улаан-Үдын районно комитет ургаса хуряалгын техникэ заһабарилгые, транспортна хэрэгсэлнүүдэй, полевой стануудай, тараанай тоогуудай ургаса хуряалгада, таряа тушаан абалгада бэлэн болоһыень шалгаһан байна. Шалгалтын бригаданууд байгуулагдаа һэн. Тус комитедэй гэшүүд, хүдөө ажахын управлениин «Сельхозтехникын» районно нэгэдэлэй мэргэжэлтэд эдэндэ оролсоо. Колхозууд болон совхозуудай арадай хиналтын түлөөлэгшэд энэ шалгалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. Аймагай зарим ажахынуудта машина, техникэ заһабарилха хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд шалгалтаар элирүүлэгдээ, КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор заагдаһан заһабарилгын болзор унжагайрдаг байба. Шалгалтын болохо үедэ Улаан Оронго колхоздо заһабарилагдаха ёһотой 19 комбайнһаа 17-ниинь бэлэн болоодүй, «Коммунизм» колхоздо — 16-һаа 10-ниинь заһабарилагдаадүй, тиихэдэ Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо заһабарилга огтолон эхилээдүй байба. Ургаса хуряалгын ондоо техникэ — таряа сэбэрлэдэг машинанудай заһабарилга мүн лэ унжагайранхай, механизаторнууд бүридхэгдөөдүй, хүдэлмэриин түсэбүүд табигдаадүй байгаа.

Шалгалтын үрэ дүнгүүд арадай хиналтын районно комитедэй заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Гадна КПСС-эй райком, аймагай гүйсэдком главна инженернүүд, агрономууд болон мастерскойнуудые даагшанарай аймагай зүблөө татажа, шалгалтын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэһэн байна. Зохихо хэмжээнүүдые хаһа саг соонь абаһанай ашаар техникын заһабарилга нилээд һайжараа. Элирүүлэгдэһэн олон дутагдалнууд усадхагдаа.

Арадай хиналтын Хяагтын районно комитет «Заря» колхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябасые тэндэхи арадай хинагшадтай хамта шалгаһан байна. Эндэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ эмхи гуримгүйгөөр, удаанаар ябуулагдажа байгаа. Шалгалтын үедэ тодорхой хэмжээнүүд абтаһан байна. Энээнэй ашаа үрэ яһала һайн байгаа. Энэ колхоздо үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ шангадхагдаһан, үбһэ хуряалгын хүдэлмэри һайжаруулагдаһан байна.

Хүдэриин совхозые шалгаад үзэхэдэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ мүн лэ муугаар ябуулагдаа гэжэ тодоруулагдаба. Звенонууд ёһын тэдыдэ байгуулагданхай, үдэрэй 9—10 сагта хүдэлмэришэд үбһэн дээ гарадаг, үдэрэй 5—6 часта ажалһаа ородог байба. Зарим хүдэлмэришэд, тэрэшэлэн захиргаанай зургаанай хүдэлмэрилэгшэд [illegible] бэлэдхэлгэдэ огоойдоошье хабаададаггүй юм. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ технологи эбдэгдэнэ. Үбһөө эреэг таряаг гүүлэн, заримыень орхижо байгаад сабшадаг, хуряадаг, тиигээд һүриүүдэ муугаар нюруулдаг байба. Аргагүй удаанаар силос дарагдадаг, сенаж огтолон хэгдэдэггүй байгаа. Эдэ бүхы дутагдалнууд тухайда КПСС-эй райкомой бюродо мэдүүлэгдээ. Тиигэжэ совхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга зэмэ амасуулагдажа, элирһэн дутагдалнуудые зайсуулхын тулада эрид шууд хэмжээнүүдые абаха гэжэ райкомой бюро уялгалаа.

Ургаса хуряалгада бэлэдхэхын тулада Зэдын аймагай арадай хиналтын зургаанууд ехэ хүдэлмэри ябуулһан байна. Эндэхи колхоз, совхоз бүхэндэ шалгалтын комиссинууд байгуулагдаа. Арадай хиналтын районно комитедэй гэшүүд, хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд, аймагай колхозууд болон совхозуудай арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнуудай гэшүүд иимэ комиссинуудта оролсоо. Эдэнэр ургаса хуряалгын хүдэлмэриин шанарые үдэр бүри шалгана, бии байһан арга нөөсэнүүдые элсүүлжэ, хүсэдөөр хэрэглэхын тулада ажахын хүтэлбэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлнэ.

Мухар-Шэбэрэй арадай хинагшад һайн эдэбхи үүсхэл гаргана. Үнгэрөө июль һара соо эдэнэр ургаса хуряалгада амжалтатайгаар бэлэдхэхын тулада хэшээл оролдолгоёо гаргаа. Арадай хиналтын районно комитет аймагай хүдөө ажахын управленитэй хамта колхозууд болон совхозууд хоорондын шалгалта хүүлэжэ, ургаса хуряалгада бэлэн болоһыень шалгаба. Иимэ шалгалтануудай дүнгүүд колхозуудай правлениин, совхозуудай дирекциин болон партийна организацинуудай заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ хэрэгтэ харюусалгатайгаар, анхаралтайгаар хандадаг хүтэлбэрилэгшэдтэй, мэргэжэлтэдтэй газарта элирүүлэгдэһэн эдэ дутагдалнууд богонихон болзор соо усадхагдаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, «Родина», «Искра», Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад ажахынууд эдэнэй тоодо ороно. Эдэ ажахынууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ, ургаса хуряалгые бүрин түгэсөөр угтаа. Гээшье һаа, бүхы ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэ харюусалгатайгаар хандаа гэхын аргагүй. Жэшээнь, «Забайкалец», «Одон», Суулгын совхозууд, «Знамя Ленина» колхоздо мүнөө болотор ургаса хуряалгын техникэ хүсэдөөр бэлэн болоодүй байһаар.

Ургаса хуряалга үнгэргэхэ, орооһо таряа, хартаабха, овощ гээхэ, гутааха ябадал гаргахагүйн, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэхын, ниитын малда үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэхын тулада партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудта зохихо туһаламжа үзүүлхын тулада Мухар-Шэбэрэй аймагай районно комитет, аймагай колхозууд болон совхозуудай арадай хиналтын олон бүлэгүүд болон постнууд бүхы хэмжээнүүдые абажа байна. «Родина» колхозой арадай хиналтын бүлэг эдэ асуудалнуудаар һайн эдэбхи үүсхэл гаргаа. Пенсионер Пётр Фролович Вертунов хэдэн жэлэй туршада энэ бүлэгэй түрүүлэгшээр хүдэлжэ байнхай. Үбгэ наһан болоһоншье һаа, энэ хүн колхозой үйлэдбэриин бүхы участогуудые хинан шалгаха хэрэгтэ ехэ дүй дүршэлөө, хүсэ шадалаа дууһан зорюулна. Арадай бүхы хинагшадай энэ бүлэгэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадахын тулада арадай хиналтын энэ бүлэг ехэ хэшээл оролдолго гаргаа юм. Ургаса хуряалгын үедэ эндэ хүдэлхөөр саг зуурын зургаан пост байгуулагданхай. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ мүн лэ эды шэнээн постнууд хүдэлнэ. Эндэхи бүлэгэй түрүүлэгшын дэбтэр дээрэ иимэ тэмдэглэл бии: нэгэдэхи бригадада бургааһа бороложотой багашаг газарта үбһэниинь сабшагдаагүй үлөөд байна. Энээн тухайда арадай хинагша М. М. Евсеев мэдээсэбэ. Хэмжээнүүд абтанхай, тэндэхи үбһэн сабшагдаа. Иимэ тэмдэглэлнүүд дэбтэр дээрэнь яһала олон. Тус колхозой арадай хинагша бүхэн ажалдаа жэшээтэ һайнаар хандадаг, колхозой зөөри гамнадаг, хямгададаг юм.

Энэ колхозой арадай хиналтын бүлэг ургаса хуряалгада, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, гүрэнэй үмэнэдэхи уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ хабаадаха дэлгэрэнгы түсэб зохёогоо. Тиигэжэ эдэ хэмжээ ябуулганууд арадай хинагшадай суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, эдээнэй үльгэр жэшээ дагаха уряалтайгаар аймагай арадай хинагшадай бүхы бүлэгүүд болон постнуудта хандаһан байна. Арадай хиналтын органуудай эдэбхитэдэй аймагай зүблөөн дээрэ июлиин 28-да энэ колхозой арадай хинагшадай хандалга зүбшэгдэжэ, үргэнөөр дэмжэгдээ һэн.

Мухар-Шэбэрэй бүхы колхозууд болон совхозуудта арадай хинагшадай суглаанууд үнгэргэгдэжэ, «Родина» колхозой арадай хинагшадай үүсхэл дэмжэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлээ. Ургаса хуряалгын үедэ аймаг дотор 248 хинагшадтай саг зуурын 62 пост байгуулагданхай. Тиихэдэ бүлэгүүд болон постнуудтай хамта арадай 700 хинагшад хуряалгын хүдэлмэридэ хабаадаха. Районно комитедэй дэргэдэ 5—5 хүнтэй шалгалтын хоёр бригада байгуулагданхай шалгалта хэнэ. «Путь Ленина» (хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ П. Е. Кобылкин), «Искра» (хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ П. Ф. Мальцев), Суулгын совхозой (бүлэгэй түрүүлэгшэ И. В. Перевалов) — иимэ ажахынуудта арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнууд илангаяа эдэбхитэйгээр, үрэ нүлөө ехэтэйгээр шалгалта хэнэ.

Республикын зарим колхозууд болон совхозуудта арадай хиналтын бүлэгүүд болон постнууд шалгалтын хүдэлмэри үшөөл муугаар ябуулна, ехэ дутагдалнуудые обёоронгүй гарана, зарим ушарта эхилһэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэнэгүй, дутагдалнуудые элирүүлхые элирүүлээд, тэдэнэй дэбтэр дээрээ бэшээд лэ хэрэгээ дүүргэдэг ушар бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Заримдаа дутагдалнуудые, элдэб хазагайралга, хүдэлмэридэ голодоһо гаргаха ябадал харажал байгаад, арадай хинагшадай анирггүй ябадаг ушар бии. Иимэ хинагша нэрэдээ хүрэнэгүй гээшэ ааб даа. Хиналтын бүлэг болон постнуудай хүтэлбэридэ ямар хүн байнаб, тэрээнһээ ехэ юумэн болохо байна бшуу. Жэшээнь, Заганай колхозой арадай хиналтын бүлэгэй түрүүлэгшэ И. Н. Трофимовһаа ямар ехэ тоолхотой шалгалта хүлеэхэбши даа. Юуб гэхэдэ, энэ хүн шалгалтын комиссиин түрүүлэгшын тушаалтай, парткомой секретариин орлогшын уялга дүүргэдэг. Теэд ехэ үүсхэл эдэбхишье гаргахагүй, өөрөө гурим журам эбдэхэ даа.

Хүдөөгэй ажалшадай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэнь бүхы хүсөөрөө, бүхы аргаараа туһалалсаха гээшэ арадай бүхы хинагшадай шухалын шухала зорилго мүн.

Боломоор газартань бүришье һаядаа бригаданууд болон звенонуудта, полевой стануудта, тоогууд болон складуудта, тэрэшэлэн үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ саг зуурын постнуудые байгуулбал һайн бэлэй. Комбайнууд, жатканудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ шалгаха, таряа гээхэ ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй. Таряа дээгүүр хадаха, полинууд дээгүүр хадагдаагүй колоснуудые үлөөхэ, буруздаа дээгүүр хуряагдаагүй баалнуудые үлөөхэ, тоогуудта таряа шэрэхэдээ гээхэ, гэмтээхэ ябадал урда урда жэлнүүдтэ яһалашье үзэгдэдэг бэлэй. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха шухала.

Автомобильнууд, комбайнууд, таряа сэбэрлэдэг машинанууд болон бусад техникые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахыень нарин нягтаар шалгаха хэрэгтэй. Мүн хартаабха болон овощ хуряалгада, тэрэниие гээлтэ хоролтодо оруулхагүй ябадалда — эдэ бүгэдэндэ хинагшын хёрхо нюдэн хэрэгтэй. Нефтьпродуктнуудые гамтайгаар гаргашалха хэрэгтэ ехэ һаналаа табиха шухала. Бэлэдхэлэй организацинуудай арадай хинагшадай бүлэгүүд орооһо таряа тушаан абадаг бүхы пунктнуудай хүдэлмэриие таһалгаряагүйгөөр хүдэлгэхын, орооһо таряае бүрин бүтэнөөр хадагалхын тулада шанга шалгалта хэхэ уялгатай.

Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, тэрэниие хадагалха хэрэгые шалган хинангүй орхижо болохогүй. Саг зуурын постнууд мүн лэ эндэ эдэбхитэйгээр хүдэлхэ ёһотой. Олон колхозууд болон совхозуудта сабшагдаа, хуряагдаагүй сабшалангай ехэ газар бии байһаар. Бороложо бургааһанай хажуугаар, ойн соорхойгоор, полинууд болон бусад газарта ногоон һайнаар ургаа. Эдээниие бултыень хуряажа абаха хэрэгтэй. Һурилэгдэһэн үбһэнэй малда эдигдэхэ, гутаагдаха ушар али олон үзэгдэнэ. Тиимэһээ бүхы һүринүүдые хорёолжо абаха, һурилэгдэһэн үбһэнэй нюруу шалгаха хэмжээнүүдые абаха шухала. Колхозууд болон совхозууд үбһэнэй гурил бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ, тиихын тулада бүхы арга боломжонуудаа, нөөсэнүүдээ дууһан хэрэглэхэ ёһотой. Мүн силос даралгые удаарууулжа болохогүй. Бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, эдэ хүдэлмэриие шангадхаха, тэрэнэй шанар һайжаруулха гээшэ арадай хиналтын органуудай гол анхаралда байха асуудалнууд мүн.

Арадай хиналтын районно комитедүүдэй зорилго юуб гэхэдэ, гол шухала хүсэнүүд бологшо арадай хиналтын бүхы бүлэгүүд болон постнуудай хүдэлмэри эдэбхижүүлхэ хэрэгтэй. Ургаса хуряалгын үедэ хиналтын комитедүүдэй дэргэдэ онсо шэнжэтэй бүлэгүүдые байгуулаад, тэдэнэй саг үргэлжэ шалгажа байхын тулада тусхай ажахынуудые тэдээндэ даалгажа үгэдэг районно комитедүүд тон зүб юумэ хэнэ гээшэ. Үйлэдбэриин бүхы участогуудта эрилтээ дээшэлүүлхэ, юумэ урихэ, юумэндэ һаланаар хандаха ябадалтай эрид шууд тэмсэхэ хэрэгтэй.

Үбһэ тэжээл, ургаса хуряалгые хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэжэ, юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй социалис уялгануудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэнь республикын арадай хинагшадай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудта ашаа үрэ ехэтэйгээр туһалха байһаниинь лабтай.

Магтаалда хүртэгшэд

УЛААН-ҮДЫН Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд хүсэтэ тепловоз болон электровозуудые заһахаһаа гадна, үргэн хэрэглэмжын эд бараа бүтээн гаргадаг юм. Сервант, тумбочка болон кухниин столнууд худалдан абагшадай зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг. Эндэ бүтээгдэһэн торшернүүд олоной магтаал һайшаалда хүртэһөөр үнинэй. Эгээл иимэһээ заводой коллектив байгша ондо 822 мянган түхэригэй энэ продукци бүтээхые уялгалһан байгаа. Харин юһэдэхи түсэбтэ табан жэлэй эсэстэ иимэ түхэлэй эдлэл хэрэгсэл бүтээлгэеэ 1300 мянган түхэригтэ хүргэхые хараална.

ДЭЭДЭ ЗУРАГТА: мастер Мария Калугина, слесарь Люба Попова шэнэ түхэлэй торшерэй шанарыень шалгажа байна. ДООДО ЗУРАГТА: слесарь-хабсаргагша Тамара Лепихина.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри[...]

бэелүүлхын түлөө

ХҮН БҮХЭНЭ[...] ОРОЛДОЛГО ХЭРЭГ[...]

Бүхы совет арад түрэл партиингаа XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэн, шэнэ табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө цех, предприяти, колхоз, совхоз бүридэ — хаа хаанагүй социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ.

Манай Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын коллектив гүрэнэй түсэбүүдые мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэй. Энэ ехэ хүдэлөө фабрикын партийна организаци толгойлон, цех, бригада, хүдэлмэришэд хоорондын мүрысөөе ударидаха гэһэн зорилго урдаа табинхай гээшэ. Тиимэ болохолоороо партийна организаци коммунист бүхэнэй, фабрикын хүдэлмэришэн бүхэнэй ажал хэрэгээрнь һонирхохо, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудыень элирүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһалха болоно. Үнэхөөрөөшье коммунист бүхэнэй эдэбхи үүсхэлһээ, фабрикын цехүүдэй партийна организацинуудай ажал ябуулгые һайжаруулһанһаа социалис уялганууды, юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэлтэ тон ехээр дулдыдаха гээшэ.

Республика дотороо эгээн түрүүшээр манай фабрикын коллектив КПСС-эй XXIV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн үүсхэл гаргажа, республикын бүхы предприятинуудай коллективүүдтэ хандаа һэн. Энэ үүсхэлнай үргэнөөр дэмжэгдэһэн. Зүгөөр үүсхэл гаргаһан хойноо хэлэһэн үгэдөө хүрэхөөр ажаллаха ёһотой ха юм.

Манай партийна организаци социалис мүрысөө ударидаха талаар нилээд ехэ юумэ хэһэн байна. Цехүүдтэ 15—15 хүнһөө бүридэһэн комисси эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ комисси хүдэлмэришэн бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, нөөсэ арга боломжонуудые элирүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ талаар дурадхал оруулдаг, хүдэлмэришэндэ туһалха зорилготой юм. Гадна хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалааар һонирходог. Неделидээ хоёр дахин цехүүдэй хүдэлмэришэд сугларжа, үйлэдбэриин-техническэ курсануудта һурана. Тэдэнэр эдэ хэшээлнүүд дээрээ юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэһээ гадна, түрүү хүдэлмэришэдэй дүй дүршэлтэй танилсадаг, техническэ дэбжэлтын, эрдэм наукын туйлалтануудые мэдэжэ абадаг байна. Гэхэтэй хамта түрүү онол арга шудалха, ондоо адлирхуу мэргэжэлдэ һургаха гэхэ мэтэ дэлгэрэнгы түсэбэй ёһоор иимэ һуралсал үнгэргэгдэдэг. Үйлэдбэридэ хабаатай иимэрхүү асуудалнууд цехэй, мүн хамтын [...]

ТҮРҮҮ АРГААР

Промышленна олон коллективүүд арга боломжоёо хэрэглэһэнэй ашаар ехэ амжалта туйлана гээшэ. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд локомотив, вагонуудые ашагтай һайнаар хэрэглэхэ онол арга бэдэржэ байнхай.

Отделениин нэгэ таһагай инженер, техникүүд хайрсаг хэхэ хабтагай контейнернүүдтэ ашажа ябуулха гурим һая нэбтэрүүлээ. Шэнэ гурим үйлэдбэридэ ехэ аша туһатай байба. Юуб гэхэдэ, энээнһээ урид контейнернүүд олонхидоо баруулжаа хооһоор бусаагдадаг һэн. Тиимэһээ манай иишэ ашаатайгаар ерэһэн контейнернүүдтэ ашаа тээжэ ябуулхада, экономическа талаараа ашагтай.

Мүн ашаа тээхэ, буулгаха ажал оньһон аргаар бүтээгдэжэ, горитой алмалта хэгдэнэ. Контейнернүүдтэ тээгдэһэн хайрсагуудай хабтагай хэрэглэгшэдэй склад сэхэ хүргэгдэнэ ха юм.

Урдань иимэ хабтагай модон хушалтатай вагонуудта ашагдажа ябуулагдадаг байгаа. Вагонууд дуталдаха, тиимэһээ зарим газарта шухала хэрэгтэй энэ зүйл саг соогоо хүрэдэггүй һэн. Гадна хабтагай модон хүдэлмэришэдэй гарай хүсөөр бүтээгдэжэ, гаргаша ехэтэй, хүшэршье болодог байгаа. Заримдаа ашаа тээлгэ һаатажа, вагонуудые хараалагдһан саг һаа үлүү ехээр һаатан зогсоохо ушар гарадаг һэн.

Шэнэ аргын экономическа үшөө нэгэ һайн талань юуб гэхэдэ, станцинуудта асарагдаһан хабтагай модо вагонуудһаа буулгажа, автомашинада ашаха хүдэлмэри зайсуулагдажа, контейнернүүд хэрэгтэй предприяти сэхэ хүргэгдэнэ. Мүн вагондо ашагдаха хэрэгтэй зэргын модоной суглуулагдахые хүлеэлтэгүй болоо. Тайрагдаһан хабтагай тэрэ дороо сүлөө контейнернүүдтэ ашагдажа ябуулагдана.

Энэ шэнэ арга эгээл түрүүшынхеэ Буряадай мебелиин болон модо болбосоруулгын комбинадта хэрэглэгдэжэ, һайшаагдаһан байна. Ашаа тээлгэдэ контейнернүүдые хэрэглэхэ шэнэ гурим республикымнай ой модоной предприятинуудта нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ.

М. САВЕЛЬЕВ.

Жэгүүртэ үүсхэл дэмжэгшэдтэ

НАЙМАН ЧАСАЙ ДААБАРИИЕ — ДОЛОО СОО

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэе гэһэн уряае Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд халуунаар дэмжээд, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Комбинадай цех, бригаданудай коллективүүд социалис шэнэ уялга абаа.

Москва, Ленинградай хүдэлмэришэдэй уряагаар дэлгэрһэн мүрысөөндэ олон түрүүшүүл шалгаржа ябана. Тэдэнэр ажалдаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр хандажа, хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байнхай.

Консервэ хэдэг заводой А. Домостойн даадаг мяха шулагшадай, колбасна заводой С. Ладыжинскиин даадаг мяха хэршэгшэдэй бригаданууд ажалай найман часай даабарие долоон часай туршада дүүргэхэ уялга абаад, социалис мүрысөөндэ һайн жэшээ харуулна. Эдэ бригаданууд ажалай эмхидэл һайжаруулха, сагаа зүбөөр хэрэглэжэ, даабаряа нэгэ часаар уридшалан дүүргэдэг болоо. Тэдэнэй үүсхэлые дэмжэһэн олон түрүүшүүл ажалай сагые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ эхилээ.

Меланжева цехэй коллектив үндэгэ тушаан абажа, тэрэнһээ продукци буйлуулдаг юм. Цехэй хүдэлмэришэд энэ турша соо 720 тонно үндэгэнэй порошок хэжэ, холын хойто районуудта эльгээһэн байна. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада, цехэй продукци үйлэдбэрилгэ 25 процентээр дээшэлээ. Тэдэнэр үйлэдбэриингөө талмай үргэдхэнгүйгөөр ехэ продукци үйлэдбэрилдэг болоо. Ажалай эмхидхэл һайжаруулһанай, үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулһанай ашаар амжалта туйлагдаба.

Цехэй коллектив ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэнэ. Урдань хүдэлмэришэд бүхэли халаан соо хүл дээрээ байжа үндэгэ тэһэлдэг һэн. Эсэбэртэй, бүтээсэншье бага байгаа. Мүнөө хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалладаг газарта тусхай стулнүүд табигдаа. Тэрэнь эрьелдэдэг юм. Үндэгэнэй хальһа суглуулан хаяха транспортёр тодхогдоо. Мүн ондоошье ажал оньһожоруулагдаһан байна. Эдэ бүгэдын ашаар ажалай бүтээсэ 15 процентээр дээшэлээ.

Комбинадай ондоо зарим цехүүдэй ажал хэрэг урагшатай һайн. Жэшээлхэдэ, техническа фабрикануудай цехэй коллектив графигаа ходо уридшалан дүүргэнэ. Тус цехэй коллектив жэлэй эхинһээ хойшо даабариһаа гадуур белково 70 тонно хуурай тэжээл үйлэдбэрилжэ, республикынгаа, мүн хүршэ областьнуудай ажахынуудта эльгээһэн байгаа. Түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэгдэһэн энэ тэжээлээр орооһоной 800 тонно хаядаһа белогоор элбэгжүүлжэ болохо юм.

Арга боломжонуудаа элирүүлэн хэрэглэжэ, тэжээл үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ гэһэн бүхэсоюзна харалга-конкурсдо хабаадалсажа байһан энэ цехэй коллектив абаһан уялгаяа бодото дээрэнь дүүргэнэ. Тэдэнэр урдань абаһан уялгаяа шэнэлээ. Тиихэдээ жэлэй түсэбые түрүүн хараалагдаһан декабриин 25-да бэшэ, харин де[...]

ДУЛЭТЭ ЖЭЛНҮҮДЭЙ БААТАРНУУД

КОММУНИСТНУУД

...би гараи жэлэй саада тээ, ...н шэрээhээ унагаагдаба» ...hураг суугай Баргажан ...э ерэхэдэ. Долгор баса... ...рбан гурбадахяа гэшхэжэ ... Мүнөө энэ наhандаа ...үд зургаадахи класста ...ка, улаахан галстук хү... ...дээ зүүнхэй, жаргалта ...ан байдал тухайгаа жаб... ...та солгёон дуунуудые ...жа ябадаг. Харин тиихэдэ ...шан Долгор басаган үглөө

...Ваhал унтажа хэбтэнэ ...яр! Бодо, тэрэ малаа бэл... ...дэ туухаар болоош», — ...у, али:

...Түргэн худалэ! Сусал тү... ...и аад, юугээ хэжэ яба... ...и!—гэхэ мэтээр хараалгаг... ...эн. Тиин үглөөнhөө үдэшэ ...ор нэгэшье амаралтагүй... ...баян айлай гэртэхи газаа... ...нь хэжэ гүйгшэ бэлэй.

...бан табатай ябахадаа Дол... ...асаган шэнэ байдал ту... ...дуулажа, түрүүшынхеэ ...улиин үүдэ татаа hэн. ...түрүүшынгээ үзэгүүдые ...а боложо, ханада байhан ...ет харан, үшөө хүсэд ну... ...ьгүй гарааараа «Ле-н-и-н» ...бэшэхэдээ Долгор юун... ...е үлүүгээр баярлаа бэлэй. ...hэнhээ хойшо баяшуулай ...г ябаhан Долгор Эрдынее... ...бүхы наhанайнь ажабай... ...э нэрэтэй холбогдоо.

...засаг буряад нютагууд... ...рhөөр гэнтэ орожо ерээ... ...ашуул, лама, ноёд шэнэ ...л тээшэ эрмэлзэhэн үгы... ...юнийе айлгахые оролдон, ...шын эдэбхитэдые, комсо... ...дые углуугай саанаhаа ...даг, аладаг, хюдадаг бай... ...ангиин хатуу шанга тэм... ...эгээл харюусалгатай га... ...комсомол басаган Долгор ...неева ябалсадаг hэн. Тии... ...удангүй 1929 ондо тэрэ... ...ичнин сомоной Совэдэй ...даар hунгагдахадань, ...е гайхаагүй бэлэй. Удаань ...ор Гунсыреновна тэрэ со... ...игоо Совэдэй гүйсэдхэхэ ...едэй түрүүлэгшээр hун... ...ба. Энэнь тэрэ үеын түг... ...тэ сагта тон харюусалга... ...рултайшье тушаал бай... Колхоз, кооперативууд ...жо, hургуулинууд бии бол... ...жо. хуушан байдал үндэ... ...э хубилжа байгаа ха юм. ...ой Совэдэй түрүүлэгшын ...хагүй хэрэг гэжэ үгы

...0 ондо Долгор Гунсыре... Эрдынеева Ленинскэ пар... ...шүүн болоо. Совэдүүдэй ...ликанска съезд Долгор ...неевае Буряад республи... ...а Центральна Гүйсэдхэхэ ...едэй гэшүүнээр, Сове... ...й Бүхэсоюзна съездын де... ...ар hунгаба.

...гэжэ буряад басаган Дол... ...дьхэл зүрхэеэ доhолгон... ...эхэ оронойнгоо түб Моск... ...рёо бэлэй.

...ланинуудай хоорондо заб... ...лай болоходо. Долгор ...реновна оронойнгоо зүг ...hөө ерэhэн делегадуудтай ...жа, тэдэнэй ажал, ажа... ...аар hонирхогшо hэн.

...нэ совет ажабайдал хаа... ...адли мандан hалбаржа ...а. Мүн ушардаг бэрхэ... ...үүдыеньшье адли hэн, эр... ...эй хүнүүд хаанашье хомор, ...н дайсан хаа хаанагүй шэ... ...хэй, халтад тэбэл hаяхан ...жо байhан хамтын ажахы... ...йд тодхор татахые орол... ...айгаа бшуу. Теэд зүг бү... ...үгытэй ажалша зоной ...ээл, эдэбхи үүсхэл ямар...

шье тиимэ харата hэдэлгэдэ баригдахагүй хүсэтэ голой урасхал мэтэ болоод байгаа.

Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедтэ hунгалта эхилбэ. Эндэ сугларагшад эрхимэйнгээ эрхимүүдые хойно хойноhоонь нэрлэнэ. Гэнтэ...

— Эрдынеева Долгор Гунсыреновна!..

Долгор өөрынгөө шэхэндэ этигэжэ ядаба. Теэд нүхэдэйнгөө баяртайгаар миhэрэлдэhэн шарай харахадаа, тэдэнэйнгээ амаршалгые дуулахадаа, юун болоhыень ойлгожо, хоёр хасар уруунь баярай нёлбоhод hубаришоо бэлэй. Баянай барлаг ябаhан «бага яhатан» эхэнэрые партн, арад зон оронойнгоо дээдын засагай гэшүүн болгобо ха юм. Толгойдонь Ленинэй хэлэhэн «тогоошоншье гүрэнийе хүтэлбэрилжэ hураха юм» гэhэн үгэнүүд эжэлүүдгүй ороодхибо.

Тэрэ гэhээр Долгор Эрдынеева партиингаа эльгээhэн лэ газарта, ажалай эгээл хүндые хэжэ, ажабайдалай гашуунийе амталжа ябаа. Гансахан дайнай үеын жэлнүүд юунтэй сэнтэйб? Тиихэдэ Долгор Гунсыреновна Эрхүүгэй областиин Эхирит-Булгадай аймагта Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр хүдэлжэ гараа hэн.

Нэгэтэ дайнай hүүлдэ Долгор Гунсыреновна Улаан-Үдэ ерэбэ. Тэрэ ямаршьеб хэрэгээр республикын Верховно Соведэй Президиумдэ орохо байгаа. Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр Долгорой үнинэй танил Гүнсэн Аюшеевна Цыденова хүдэлдэг hэн.

— Дайнай урда тээ уулзаhаар харалсаашьегүйбди. Таниха гү, али...»,—гэжэ маргаhаар үүдыень татаба. Столой саанаhаа маряатайшаг бэетэй, урихан шарайтай эхэнэр энеэбхилэн бодожо угтаа hэн.

Хоёр эхэнэр нилээд удаан хөөрэлдэбэ. Бэе бэеынгээ ажалаар, гэр бүлын байдалаар hонирхолсоо. Хөөрэлдэхэ хэлсэхэ юумэн тэдэндэ олон лэ hааб даа. Юуб гэхэдэ, хоюуланайнь ажабайдал тон адлирхуу байгаа ха юм.

Гүнсэн басаган Хэжэнгын аймагайОрод тосхондо үбгэн эсэгындээ ехэ болоhон юм. Арбан зургаа хүрэтэрөө тэрэ уншажашье, бэшэжэшье шададагтүй байгаа. Томо болошоод, үхибүүдтэй hургуулида ошохоньшье эшхэбтэр шэнги, теэд үзэг мэдэхэ, бэшэжэ, уншажа hураха хүсэлынь юунhээшье үлүү hэн. Басаганайнгаа энэ хүсэлыень мэдэдэг хүгшэн эжынь:

— Бү уйдыш даа, Гүнсэн. Эжышни үзэг, бэшэг мэдэхэгүйшье hаа, хэнhээшье дутуугүй наhа наhалжа ябагшаб даа. — гэжэ hанааень заhахые оролдогшо бэлэй.

Теэд үе сагынь урдынхиhаа ташха ондоо байгаа бшуу. ГансаханОрод тосхонойшье байдалаар харахадань, комсомолшууд урдань нэгэтэшье харагдаа үзэгдөөгүй юумэнүүдые үүсхэжэ байдаг hэн. Тэдэнэр залуушуулые суглуулжа, шэнэ дуунуудые дуулажа hургадаг, шэнэ байдал тухай хөөрэжэ үгэдэг, зүжэг наада табидаг байгаа. Тэдэнэр лэ хододоо дуугай номгохон ябадаг Гүнсэн басагые үзэг бэшэг мэдэхэгүйшүүлые hургаха гурбан hарын hургуулида асараа. Гурбахан hарын турша соо тиимэ ехэ юушье ойлгожо абахашниб даа? Теэд оролдосотой, hүбэлгэн бэрхэ Гүнсэндэ энэнь ёhотойл hургуули боложо үгөө. Эндэ тэрэ үзэглэжэшье hаань, уншажа шадаха болоо ха юм.

Нютагтань эгээл түрүүлэн колхозой тогтоходо Гүнсэнэй эжытээ эгээл түрүүлэн ороhые хэлээдшье яалтайб. Шэнэ жаргалта hайхан байдалай ерэжэ байhые сэдьхэлээрээ таажа ойлгоhон Гүнсэн хамтын ажалай хойноhоо аhан шадалаараа оролдожо эхилээ. Тэрэ колхозойнгоо үнеэдые харууhалдаг, тугалнуудыень тобир hайнуудаар тэнжээхые оролдодог, зун болоходо гар хажуур барижа, үбhэ хуряалгада гарадаг hэн. Тэрэнэй оролдосотой бэрхые колхозой правлени удангүй мэдэжэ, колхозойнгоо мал ажалые даагшаар томилбо. Эндэл Гүнсэн эрдэм hургуулиин хэрэгтэй байhые ойлгоо.

1932 ондо Гүнсэн Цыденова Ленинскэ партиин гэшүүн болоо. Хойто жэлынь тэрэ советскэ-партийна эдэбхитэдэй найман hарын курсада Хяагта мордоо hэн. Удаань Хориин райкомой зууршалгаар Анаагай колхознигууд Гүнсэн Аюшеевна Цыденовае колхозойнгоо түрүүлэгшээр hунгаба.

Саг ошожол байгаа. Мэргэжэл шадабариншье дээшэлжэ, ажалайнь дүй дүршэлшье ургажа, Гүнсэн Цыденова Ашангын сомоной Совэдэй түрүүлэгшээр, партиин райкомой инструктораар, удаань КПСС-эй обкомой инструктораар ажаллаа.

Тэрэ үедэ ороноймнай дээдэ ба дунда hургуулинууд эрдэмтэй, шэнэ ёhоор хүмүүжүүлэгдэhэн, ажахын орёо нарин асуудалнуудые шиидхэжэ шадаха мэргэжэлтэдые бүри олоор лэ гаргажа байгаа. Тиин Гүнсэн Аюшеевна hураха гэжэ шиидэбэ. Уданшьегүй 1938 ондо тэрэ хүдөө ажахын техникумэй студентка болоо hэн.

hурахадань хүнгэн бэшэ бэлэй. Юуб гэхэдэ, Гүнсэн Аюшеевна hурахынгаа хажуугаар ниитын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг hэн. Тэрэ партиин обкомой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат болоhон.

hургуулишье дүүрэжэ, 1941 оной хабар Гүнсэн Аюшеевна Цыденова республикынгаа Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшээр hунгагдаба.

Хүшэр хүндэ дайнай үеын жэлнүүд. Завод, фабрикануудташье, хүдөө колхознигуудташье, гансал эхэнэрнүүд, наhатайшуул гү, али эдиршүүл үлэшоо hэн. Тиихэдэл, тэрэ хатуу саг соо Гүнсэн Аюшеевнагай ударидахы шадабари дүүрэн харуулагдаа. Тэрэ ходол фабрика, заводууд дээгүүр, холын тосхонуудаар ябажа, илалтын түлөө өөр өөрынгөө ажаллажа байhан газарта эрэлхэгээр тэмсэхыень зоние уряалагша hэн.

Дайншье дүүрэжэ, оронoймнай, hандаргагдаhан ажахые, шатаагдаhан город, тосхонуудые hэргээн бодхоохын тула үндэр бэлиг шадабаритай мэргэжэлтэд олоор хэрэглэгдэдэг болоо. Хододоо урагшаа эрмэлзэжэ ябадаг Гүнсэн Аюшеевна баhал hураха гэжэ шиидээ hэн. Тиин 1947 ондо тэрэ Буряадай хүдөө ажахын институдай ветеринарна факультедтэ hурахаяа оробо. Институдаа дүүргээд, хүдөө нютаг мал ажалда хүдэлхээ гараа. Энэ ажалайнь дүн Гүнсэн Аюшеевна Цыденова «Буряадай АССР-эй габьяата ветеринарна врач» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй.

Октябриин хубисхалай ашаар жаргалаа олоhон юрын буряад хоёр эхэнэрэй хуби заяан, ажал, ажабайдал тухай тобшохоноор хөөрэбэбди. Тэдэнэр мүнөө амаралтада гаранхай. Гэбэшье коммунизм байгуулагшадай зэргэдэ тэдэнэр хододоо мүнхэ үлэхэ, юундэб гэхэдэ, тэдэнэр булад зүрхэтэ коммунистнууд ха юм.

А. ДАЛБАЕВА,
РСФСР-эй тусхайта пенсионер.

Гусиноозерск хотын hүнэй заводой коллектив 17 ондо ондоо hүнэй продукци гаргадаг юм. Энэ заводой хүдэлмэришэд юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб, социалис уялга амжалтатай бэелүүлжэ байна. Байгша оной түрүүшын найман hарын туршада тэдэнэр 116 тонно hүнэй продукци түсэбhөө гадуур гаргаба.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: жолоошон Д. А. Затоновой Сэлэнгын совхоз асарhан hүнэй шанарые. лаборантка Галина Владимировна Букарева шалгана. hүнэй заводой аппаратна цехэй түрүү хүдэлмэришэн Анна Ивановна Гусина.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ЖЭЛЭЙ ДҮРБЭН САГТА

Совхоздоо суутай, нүхэдтөө хүндэтэй болоhон тракторист Дмитрий Жамбалдоржиев тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дурам хүрэнэ.

Нэгэтэ үхибүүд олоороо суглараад, Хэжэнгынгээ урда бэеын элhэн дээрэ энэ тэрэ юумэн тухай хөөрэлдэжэ хэбтэhэнээ элихэн hанагшаб. Хэншье hэм, hайн hананагүйб, ехэ болоод, хэн болохо тухайгаа хөөрэлдэхые дурадхаа hэн. Митя Жамбалдоржиевта түрүүшын үгэ үгтэхэдэнь, «би тракторист болохоб даа» гэhэн хүлеэгдээгүй түргэн харюу дуулдашоо бэлэй.

Митя жааханhаа үгэ дуугүй, хюрыжа харадаг нюдэтэй, энеэбхилhэн сагаан шэгтэй хүбүүн hэн. Тэрэнэй тоомоо таhаржа, нүхэдөө гомдохоожо ябадагые би сохом hанагшагүйб. Үетэнэйнгөө жаахашье аягүй юумэ дуугараа hаань, тэрэ шэхэндээ хүрэтэрөө улайшаха. Энээнийе сэхэ зантай, hэшхэлтэй хүнэй шэнжэ шарай гэжэ hанахаар байдаг. Митя тон лэ тиимэ хүнүүдэй нэгэн байhаниинь лаб.

...Он жэлнүүд тогтоохын аргагүй түргэн үнгэрөө. Хэжэнгын эрьедэ нэгэтэ хэбтэгшэд булта ехэ боложо, өөрынгөө шэлэhэн мэргэжэлээр ажаллана. Зариман хэлэhэн үгэдөө хүрөө, хүрэхын түлөө оролдожошье болоо. Теэд Митя хэн болоо гээшэб? Нүхэдэйнгөө урда «тракторист болохоб» гэhэн Жамбалдоржиев заал hаа тракторист болохо ёhотойб гэжэ сэдьхэжэшье ябажа болоо аалам. «Хүн болохо багаhаа, хүлэг болохо унаганhаа» гэжэ дэмы хэлсэдэг бэшэ аабза. Мүнөө Дмитрий Жамбалдоржиев «Первомайский» совхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн, 1-дэхи класcай тракторист юм.

Жэлэй ямаршье сагта Эдэрмэгээ ошоо hаа, Митя тухай урмашан дуулахаш. Жэлэй дүрбэн сагта «булад хүлэгөө» унаад лэ совхозойнгоо ямаршье хүдэлмэридэ тэгшэхэн амжалтатай ябадаг. Тэрэнэй хабаадалгагүйгөөр хүдөө ажахын нэгэшье кампани үнгэрдэггүй. Ажалай халуун хаhып hүүлээр Д. Жамбалдоржиев хүндэлэлэй грамота гү, али ба мүнгэн шанда заал hаа хүртэhэн лэ байдаг.

— Митидэ тоо томшогүй олон грамота байха. Тэдэнь ажал хүдэлмэриинь ёhотойл намтарай гэршэ гээшэ, — гэжэ 3-дахи отделениие эрхилэгшэ хэлээ hэн.

Тракторист Д. Жамбалдоржиевай ажал хүдэлмэридөө ямараар хандадагайнь гэршэ —хүндэлэлэй грамотанууд мүн. 1961 онhоо эхилээд таhалгарялгүйгөөр Дээдэ-Хэжэнгын сельсоведэй депутадай үүргэ тэрэ дүүргэнэ. Ойн баярай медаляар, Хүндэлэлэй грамотаар 1970 ондо баhал шагнагдаа бэлэй.

«ДТ-75» маркын «булад хүлэгынь» техническэ талаараа хододоо hайн, хоёр-гурбан жэл соо капитальна заhабарилгада ородоггүй. Юуб гэхэдэ, үдэр бүри эзэниинь машинаяа нарин нягтаар шалгана, харана, техническэ харууhа саг соонь хэнэ бшуу. Тиин хүдөө ажахын үйлэдбэридэ механизатор Д. Л. Жамбалдоржиев ямаршье hаалгүйгөөр, эдэбхитэйгээр хабаадалсана хаям.

Мүнөө хүдөө нютагуудта хүдэлмэриин халуун хаhа оронхой. Трактарайнгаа жолоо батаар адхаhан Дмитрий ажалай габьяа харуулhаар.

Үбэлдөө түл абалгын үедэ механизаторнууд малай эдихэ үбhэ тэжээл шэрэдэг hэн. Тиихэдэ Дмитрий Лундукович «ДТ-75» хүлэгтөө» hуугаад, Мухар-Талаhаа хонидто үбhэ үдэр, hүнигүй зөөгшэ бэлэй. Харин мүнөө хонидой эдихэ тэжээл саг болзор соонь бэлэдхэлсэхын тула тэрэ аhан шадалаараа оролдоно.

Б. ТОКТОХОЕВА.

ЗАМАЙ ХҮН

ЗУРАГЛАЛ

hабаhаа халяад, хүри улаанаар бурьялжа, оболзожо байhан голой дунда дүрбэн автомашина өөдэ, уруугаа хараад hуушанхай, кабина, кузовуудынь лэ уhан дээрэ харагдана. Хоёр эрьедэ зогсоhон машинанууд олон. Уршагта ехэ үер боложо, голой модон хүүргэ унаад, иимэ юумэн тохёолдобо ха юм. Уhан үшөөл нэмэжэ байна. Тиигэжэ байтар зүүн эрьедэ байhан автомашинанууд өөдөө үгсэжэ, голой гурба hалаатаhан газараар оробод.

Дунда hалаада автомашинын мөөрнүүд гансата доошоо орожо ябаhан дал үзэгдэнэ. Уданшьегүй автомашинанууд наада эрьедэ гаража, даб дээрэ гараса олдобо хэбэртэй.

— Энээгүүр гарасатай гээд яажа мэдэбэт,—гэжэ наада эрьедэ байгаашад жолоошодто хандана.

— Петр Кузьмичнай дурадхаа юм. «Хүгшэн шоно хүтэл алдахагүй» гэлсэдэгтэл, Петр Кузьмичнай энэ мэтын үер яhала үзэhэн хүн ааб даа,—гэжэ жолоошодой нэгэнэй хэлэхэдэ, хуушарад гэhэн «ЗИЛ-130» автомашинын кабина сооhоо гаража ябаhан, дунда зэргын аад, хүдэр шамбай янзын үбгэжөөл:

— hайниие хүргэхэгүй, үшөө намая дайража дуугарна алтайш, шолмо,—гээд, энеэнэ.

— Үгы, энэ яашоо тэнгэри гээшэб. Хэзээ сэлмэхэ, тэлэрхэ огторгойб?

—Хурмаста тэнгэри курорт ошоод, гэртээ үлэhэн хүбүүнинь архидажа, муниржа байна гэлсэнэл...

— Дурандаа ошоhон хүбүүн байгаа алтай?

— Тиигээл гээшэ бэд даа. «Сэржэмдэжэл» байна гэлсэнэл даа.

— Ай, шолмо даhаа...—гэлэжэ, жолоошод хошон зугаа дэлгээнэ.

Автобус ябахаяа болиhон, «ЗИЛ-130» бензовозой кабина сүлөө байжа, гараса олоhон Петр Кузьмичтай Закаменск хото хүрэхэеэ саашалбабди.

— Гуша гаран оноор — гушан дүрбэ гээшэ гү, али табада гү, мартаад байнаб, Зэдын шоссе харгын татагдаагүй байхада, баhа иимэ ехэшиг боложо, уhа гол үерлэжэ, ехэ бэрхэдүүлээ агша hэн. Рейстэ гараад, таба-арба хоножо, гэртээ хүрэдэг бэлэйбди,—гэжэ нүхэр Десятов үни холын ябадал тухайгаа хөөрэнэ.

Зэдэ голой дардам харгыда Пётр Кузьмичнаа урда автомашинаар hууhан жолоошон хомор. 1933 ондо автомашинын жолоошоной курса дүүргээд, залуухан шофер шэнэ барилгада — Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай барилгада эльгээгдэhэн байгаа. Ямар тулюур, ядаруу байдалда шэнэ комбинадай hуури табижа, ашаа тээбэринүүдыень зөөжэ захалhан тухайгаа үбгэн жолоошон hанан hанан хөөрэнэ. Хүрэ-хирэ болоод лэ толгойгоо hэжэржэ, энеэхэ юм.

...Нарин жалга. Бүтүү ой тайга. Энэ тайгын дунда майханууд татаатай. Саг зуурын гэр байранууд, бараагууд баригдажа, зариманиинь шэнэhэнэй холтоhоор хушагдажа байха. Анханда зүг тэргын харгытай байhан газараар «ЗИС-5-нууд» зүдхэжэ, шабарта hуушоод, яажашье ядажа байдагыень hанана. Тэрэ үедэ манай эндэ трактор гэжэ байгаагүй. Колхозуудhаа сарнуудые асаржа, шабарта hууhан машинаяа зүдхүүлхэшье саг болодог hэн.

— Тиигэжэ байгаашье hаань, түрүүшын жэлhээ Эхэ орондоо шухала хэрэгтэй ашагта малтамал — вольфрам үгэжэ захалаа hэмди. Туулмаг-түнгэрэгхэнэй зэргэ аад, даагдашагүй хүндэ, тамгатай мэшээгхэнүүдые кузовайнгаа оёорто ашаад, Улаан-Үдэ орогшо бэлэйбди, —гэжэ Петр Кузьмич дурдан хөөрэнэ.

Ашагта малтамалай ялаганаhан хүхэльбэ hудалтай хажуу сагаан шулууе алха, балтаар буталжа, консервын баанханууд соо суглууlhан вольфрамаа хүнүүдэй тушаажа байдаг үеhөө 40 шахуу жэл үнгэрөө. Харин мүнөө Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат ороной үнгэтэ металлургиин предприятинуудай дунда мантан томо, түрүү предприятинуудай нэгэн болонхой. Анханда байhан Модон-Хүл гэжэ нютагай урда жалга соо 30 гара мянган хүн зонтой болбосон hайхан хото тогтоо.

Энээндэ hуури табилсахаhаа захалаад, мүнөө хүрэтэр ажаллажа, комбинадай ашаа зөөжэ байhан хуушанай жолоошон нүхэр Десятовай ехэ хубита бии юм. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ тэрэ Улаан Армиин албанда мордожо, Волгын эрьеhээ Берлин хүрэтэр суута «ЗИС-5»-аараа дайнай хүшэр харгыгаар нэшүүлээ.

— Дайсаниие эшээндэнь абаашажа, hүнөөлсөөд, ямар ямар «штрассенүүд» гэдэг hэм, тэдээгээрнь яhала гүйлгөөд, ерээ hэм даа,—гээд, Петр Кузьмич энеэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтнууд дээгүүр ашаа шэрэжэ ябаhан юрын сэрэгшын аша габьяас, шэн зоригые Улаан Одоной орден, олон тоото медаль, урмашуулга баясхалан гэршэлнэ.

Дайнhаа бусаад, нүхэр Десятов дахин лэ комбинадай автотранспортна ажахыда хүдэлмэрилжэ захалhан юм.

— Бишни хахад наhаяа харгыда үнгэргөө, замай хүн болошоо юумэб даа. Он жэлнүүд үнгэржэл байха. Нэгэ мэдэхэдээ, пенсидэ гараха дүтэлшоод ябажа байнаб,—гэжэ Петр Кузьмич хөөрэнэ. — Хойто жэл жара хүрэгдэхэнь. Үшөө хоёр жэл тухайтай баранкаяа эрьюулээ hаа, жолоошоной 40 жэлэй стажтай болгодохо. Ягдаха юм, ябан мэдэгдэнэ бээз. Манайш жолоошоной ажал хүндэхэн ажал гээшэ даа. Наhатай болохо тума хүндэ: бэе түхеэ, мулгуу, нюдэн hула, бодол удаан болохо. Тиигэбэшье мүнөө дээрээ бэедэ гомдол үгы даа.

Гуша найман жэлэй туршада Петр Кузьмичай автомашинаар ябаhан замые сэхэлээ хада газар дэлхэйе наhанайнгаа тоогоор тойроhон жэшээтэй. Юундэб гэхэдэ, наада захыень абахада, жэлдээ 60—70 мянган километр ябаhан байдаг.

— Гамнаад, нарилаад ябаа хада энээхэн унаашни, дэмы юу хэлэхэб, ехэ заhабаригүйгөөр зуун таби — хоёр зуу мянган километртээ гүйхэ юм даа,—гэжэ Петр Кузьмич хөөрэжэл ябана. Зарим жолоошодой автомашинада хайша хэрэгээр хандадаг, арба-хорин мянган километр ябаа болоод лэ hалгадаг, hандаргадаг тухайнь хөөрэнэ. Харгы замда болоожо байдаг элдэб гэнэ оhол тухай хөөрэлдэнэбди.

Хамниин хүүргэ дүтэлжэ ябахадамнай, нэгэ автомашина маниие хүсэжэ, hалан hандангүй дохёо үгэнэ.

— Мэнэ годирхо болохонь. Энэ шабартайда хаана мүрhөө гаража зайсахабши. Ойлгохогүй шолмо ябана алтай,—гэн, Петр Кузьмич харгыhаа зайлангүй, урагшаа табижал ябана.

Тиигэжэ ябатар хойто машина хажуугаарнай зүдхэбэл даа. Нугарhан, уйтан газар 10-аад метр улэшэнхэй. Петр Кузьмич хажуу тээшээ зайсажа үгэхэ ушартай болобо. Тиигэхэ хоорондоо урда ороод зогсоорой гэhэн тэмдэг үгэжэ, дээрэ дээрэhээнь дохёо үгэбэ. Хоёр машина хоорондоо тон багахан зайтайгаар hэлгэсэлдэбэ. Буруу юумэ хээб гэжэ мэдэрhэн урдахи машинын жолоошон зогсохол ушартай болоо.

— Зай, залуу нүхэр-аа, шимни, Витя, иигэжэ ябанабши?—Юун болоод, ямар яарал тутаад, нитэрээ мэдээ мэндэгүй гүйлгэхэ, замай ёhо гурим эдэхэ болообши?

— Яаралшье гэжэ даа, танай удаан ябахада урдатнай орохо гээд, тиигээд лэ...

— Теэд газараа оложо оложо...

— Би бурууб, Кузьмич.

— Хойшодоо иигэжэ бү яба: өөрөешье хосоржо, хүниешье аюул оhолдо оруулжа болохош...

Автомашинаар замда ябаха ёhо гуримуудые Петр Кузьмич хододоо наринаар сахижа, бэшэндэшье хэлэжэ, захижа ябадаг. hая аймагай жолоошодой суглаан боложо, замай гэнэ оhол, аюул hайсуулха тушаа шанга хөөрэлдөөнэй болоhон тухай тэрэ хөөрэнэ.

Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, оролдосотой шударгыгаар хүдэлдэг нүхэр Десятов нёдондо В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн баярай медальда хүртэhэн байха юм.

Хөөрэлдэhөөр ябатараа замай холо, хүндые мэдэншьегүй Закаменск хотодо дүтэлшэбэбди. Хабшуу жалга соо бодоhон ашагта малтамалшадай залуу хото улаа бутарhан галнуудаараа угтажа байна.

Иитэжэ энэ хотын хүндэтэ эрхэтэдэй нэгэн—Петр Кузьмич Десятов хүшэрхэн рейсhээ бусажа ерэбэ.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корр.

...ИНСК ХОТОДО 300 ТОН... ...АА ШЭРЭХЭ МАНТАН ТОМО ...Р БҮТЭЭГДЭБЭ. ЭНЭ ТРАЙ... ...ДЖИГАЙ ССР-тэ БОДХООГ... ...АЙhАН НУРЕКСКЭ ГЭС-эй ...А ДЭЭРЭ ХЭРЭГЛЭГДЭХЭ

...АГ ДЭЭРЭ: ХҮНДЭ АШАА ШЭ... ...ТРАЙЛЕР ОРДЖОНИКИДЗЕ... ...РЕК ГЭЖЭ ХАРГЫДА.

АПН-эй фото.

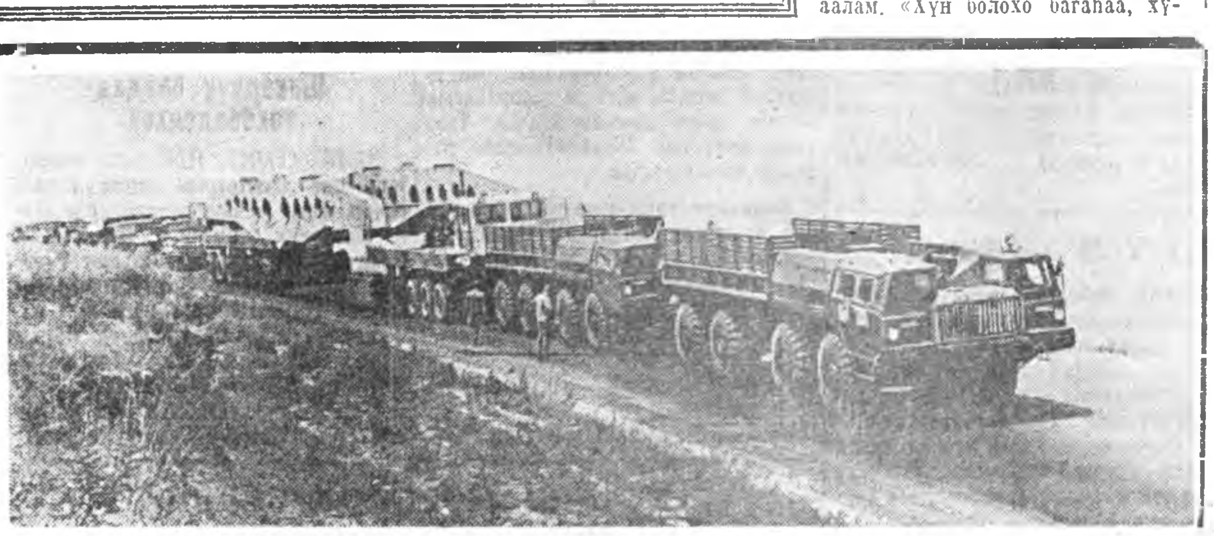

...МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ hУРАЛСАЛ ТУХАЙ

...hуралсалай шэнэ жэлдэ кадрнуудай, коммунистнууд болон ком... ...олшуудай политическэ hуралсал эмхидхэхэ тухай асуудал Бур... ...сэсоюзай партийна организациин суглаан дээрэ hаяхан зүбшэн ...эгдэбэ. Үнгэрhэн жэл соо эндэ марксизм-ленинизмын үндэhэ ...ри шудалха хоёр hургуули, социализмын политэкономи, научна ...мунизмын асуудалнуудые шудалха hургуулинууд хүдэлжэ, про... ...аа дүүргэhэн юм. Хамта 47 коммунист, 8 комсомолшууд, 15 ...айнабэшэ эдэбхитэд hуралсаа. Пропагандистнар И. А. Вылков, ...Е. Курбетьев, П. А. Кашмаров, В. Н. Хомченко гэгшэд энэ пар... ...йна даабаридаа харюусалгатайгаар хандажа, hайнаар хүдэлөө ...э суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ.

...уралсалай үнгэрhэн жэлэй дүн согсолжо, шэнэ жэлдэ комму... ...нуудай hуралсал эмхидхэхэ талаар тодорхой хэмжээ ябуул... ...ууд суглаан дээрэ баталагдаа.

...едондо хүдэлhэн политhургуулинуудhаа гадна, залуу мэргэжэл... ...эй hуралсаха эхин политhургуули эмхидхэгдэхэ болоо. 8 хүн ...ксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ hуралсаха, Тиихэдэ 20 ...ан хүдэлмэрилэгшэ дээдэ hургуули, техникумүүдтэ заочноор hу... ...алаа үргэлжэлүүлхэ болоно. Гадна 30 шахуу хүн хүдэлмэри... ...залуушуулай үдэшын hургуулида ябаха байна.

Д. КОЛМАКОВ.

ХҮРШЭ ОБЛАСТИИН hОНИНУУД

«Забайкалиин намар»

Иимэ нэрэтэй номой жэл бүриин hайндэр Шэтын областьдо заншажа байна. «Забайкалиин намартай» холбоотой городууд манай орон дотор улам улам олон болоно. Мүнөө жэлэй hайндэртэ Москва, Ленинград, Кишинев, Уфа, Омск, Новосибирск, Свердловск, Красноярск, Эрхүү, Хабаровск, Үрда-Сахалинск, Якутск болон бусад городуудhаа айлшад ерэхээр хүлеэгдэнэ.

«Забайкалиин намар-71» гэжэ hайндэрэй эмхидхэлэй комитедэй заседани комсомолой Шэтын обкомдо болоhон байна. Энэ hайндэртэ хабаатай асуудалнууд эндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, зохёолшод, уран зураашад, номой наймаанай болон библиотекын хүдэлмэрилэгшэд энэ hайндэрые эмхитэй hайнаар, hонирхолтойгоор үнгэргэхын тулада ехэ юумэ хэhэн байна.

Байгша оной сентябриин 5-да Шэтэ городой Ленинэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ номой дэлгэрэнгы ехэ наймаагаар энэ hайндэр эхилхэ. Үдэшэлэниинь «Забайкалиин намар-71» гэжэ hайндэртэ хабаадагшад — уран зохёолшод областной драмын театр соо Шэтэ городой ажалшадтай уулзаха юм. Сентябриин 6-да уран зохёолшод хэдэ хэдэн бригаданууд болоод, областиин районуудаар таража, хүдэлмэришэдтэй, колхознигуудтай, сэрэгшэдтэй, студентнэртэй уулзаха болоно.

«Заншаhан туримай ёhоор «Забайкалиин намар» гэжэ hайндэртэ хабаадагшад-зохёолшодой уран шүлэгүүдтэй, зохёол бүтээлнүүдтэй уншагшадаа танилсуулжа эхилхэмнай», — гээд «Забайкальский рабочий» газетэ бэшэнэ. Олон область, хизаарнуудай зохёолшодой дунда Буряадай зохёолшод — Дамба Жалсараев Цырен-Базар Бадмаев хоёрой шүлэгүүд энэ газетын хуудаhанда хэблэгдэнхэй.

Шэтын областиин, Яхадай АССР-эй уран зохёолшодой хоорондо халуун хани барисаан тогтоогдонхой. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь hарада Забайкалиин литературын декада Яхадай АССР-тэ үнгэргэгдөө hэн. Шэтын зохёолшод Георгий Граубин, Ростислав Филиппов, Евгений Куренной, Василий Никонов гэгшэд Яхадай энергетигүүдтэй, геологуудтай, ангуушадтай, эрдэмтэд болон студентнэртэй уулзажа ерээ hэн. Иигэжэ мүндэлhэн хани барисаанайнгаа гуримаар Яхадhаа олон зохёолшот «Забайкалиин намарай» hайндэртэ ерэхээр бэлдэжэ байна. Яхадай АССР-эй уран зохёолшодой холбооной түрүүлэгшэ Семен Данилов, энэ республикын арадай зохёолшод Николай Мординов, Кюннюк Урастыров, поэдүүд Моисей Ефимов ба Леонид Попов, зохёолшо Николай Золотарев — Якутский, драматург Юрий Чертов гэгшэд ерэхээр бэлдэжэ байна. «Забайкальский рабочий» газетын нэгэ хуудаhанда эдэнэрэй зохёолнууд гаргагдаба.

«Даурия» Шэтэ городые Нарватай холбобо

«Эстониин Нарва гэжэ городто «Ленфильм» гэжэ киностудиин коллектив К. Седыхэй «Даурия» гэжэ романаар табигдаха киногой лентэнүүдые буулгажа дүүргэнтэбэ. Киногой нэгэдэхи хубиин эхиние — Забайкалиин хасагуудай байдал, Роман Даша хоёрой инаг дуранай бии боложо эхилhые, хасагуудай hургуули, киногой хоёрдохи хэhэгэй эсэсые, фильмые бүхы дээрэнь Нарвада буулгагдаа, — гээд энэ фильмын директор Владимир Семенцов мэдээсэбэ.

«Даурия» гэжэ фильм буулгаха үедэ Нарва городой ажалшад олоороо хабаадаа. Олон хүнэй хабаадалгатай зарим үйлэнүүдтэнь городой 300-гаад ажалшад ябалсадаг байба. Гадна Октябриин 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ соёлой байшангай хореографическа коллектив, Тарту, Таллин городуудай гүйгөөшэнүүдээр урилдадаг спортсменүүд, «Нарва», «Кингисеппский» гэжэ совхозуудай моритой хүнүүд энэ кинодо хабаадалсаа.

Байгша оной октябриин эхеэр энэ фильм буулгагдажа дүүрэхэ ёhотой. Ерэхэ жэлэй эхеэр «Даурия» ороной кинотеатрнуудта табигдажа эхилхэ бээз.

ФОТОРЕПОРТАЖ

ЭРДЭМЭЙ СУБАД БЭДЭРЭГТЫ!

Улаан-Үдын 2-дохи һургуули. Сентябриин нэгэнэй үглөөнэй 8 час 45 минутада хоёр халаанай бүхы классуудай үхибүүд сугларшанхай, зүгынүүд мэтээр гүнгинэлдэн байба. Заримашиинь талыншье, тарималшье сэсэгүүдэй баглаа тэбэринхэй. Ахамад классайхид бүхэли зундаа уулзаагүй, бэе бэеэ һананги хэбэртэй: тэбэрилдэнэ, энеэлдэнэ, хүхюун хөөрөө дэлгэнэ. Нэгэдэхи класста орохоёо ерэгшэд эхэ, эсэгынгээ хормойhоо табинагүй. Тэдэнэр хамаг юумэ һонирхонгёор шэртэнэ.

«Бултадаа һургуулиин хашаа соо жагсагты!»—гэhэн команда удангүй радиогоор соностожо, хоёрдохи класс түрүүтэй һубарилдаhаар гараба. Тэндэнь тэбхэрхэн талмай тугуудаар хүреэлээтэй. Саг зуурын ендэр дээрэ микрофон тодхогдонхой. Физкультурын багша Олег Васильсвич Рютин класс классаарнь жагсааhан бэеэрээ, һургуулиин директортэ элидхэбэ.

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһэнэй баяр ёhололой митингые хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин талаар директорэй орлогшо А. Я. Выропаева нээбэ. Агнесса Яковлевна ВЛКСМ-эй комитедэй гэшүүн Игорь Бадмаевта үгэ үгэбэ. Тэрэнь тугууд ба Хүндэлэлэй дэбтэр оруулхые захирба. Горнын хонгёо аялга доро Александр Матросовой нэрэмжэтэ пионерэй дружинын туг, техническэ творчествоор һурагшадай амжалта туйлаhанай түлөө үгтэhэн Гэгээрэлэй министерствын дамжуултын Улаан туг болон Хүндэлэлэй дэбтэр оруулагдажа, жагсаалай эхиндэ байлгагдаба.

Мүнөө орон доторнай 40 гаран миллион һурагшад һуралсалайнгаа шэнэ жэлые угтажа байна. Тэдэнэй тоодо анха түрүүшынхеэ һургуулиин богоhо алхаhан багашуулшье бии. 2-дохи һургуулида һурахаяа ороhон эгээл багашуул 1-дэхи «А» болон «Б» классууд боложо хубаараа. Тэдэниие митинг дээрэ үгэ хэлэhэн директор А. Е. Стрижова халуунаар амаршалаад, тусхай паспортнуудые барюулба. Тэбхэр улаан хабтаhан дээрэнь **«1971 — 1972 онуудай һуралсалай жэлдэ хоёрдохи һургуулиин нэгэдэхи «А» классай паспорт»** гэжэ алтан үзэгүүдээр бэшээтэй. Дотор хабтаhандань иимэ үгэнүүдые уншахат: **«Һуралсалда, шэрүүн тэмсэлдэ, ерээдүйн агууехэ илалтануудта бэлэн байгты!»**. Саашань бодото паспорт соохидол адли. **«Бишыхан эрхэтэдтэ паспорт үгтэбэ. Обог—Матросовтон, нэрэ—нэгэдэхи классаархин. Паспорт үгэһэн болзор—1971 оной сентябриин 1. 1981 оной июлиин 1 хүрэтэр бодото гэжэ тоологдохо. Арбан жэлэй болзортойгоор пропискада иимэ адресаар абтаба: Улаан-Үдэ хото, Советскэ район, Сүхэ-Баатарай нэрэмжэтэ гудамжын 5-дахи номерой гэр. 2-дохи һургуули. «Түрэhэн тухай гэршэлгэнүүдые, элүүрые үнэмшэлhэн справкануудые баримталан паспорт үгтэжэ, классай списогтэ оруулагдаба»,**

Айлшадай зүгhөө бүхы һурагшадые ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой секретарь В. Е. Белоусов амаршалан үгэ хэлээ. Мүн баhа В. А. Тимофеев, шэфтээ абаhан сэрэгэй частиин түлөөлэгшэ Юрий Гетманский, 1-дэхи классай үхибүүдэй түрэлхидэй зүгhөө В. И. Баринов гэгшэд үгэ хэлэжэ, багшанарые, һурагшадые, илангаяа анха түрүүшынхеэ һургуулиин богоhо алхажа ороhон багашуулые халуунаар амаршалба. Эгээл багашуулай зүгhөө Таня Затеева, Сережа Малофеев, Эля Мундруева гэгшэд шүлэглэhэн амаршалга хэлэжэ, бултаниие баясуулаа.

Багашуулhаа гадна, һурагшадта, багшанартаа, түрэлхидтэ хүндэтэйшүүл—10-дахи классайхид. Тэдэнэр зунайнгаа амаралтын үедэ һургуулиингаа заhабари хэлсэhэн, Улаан-Үдын аймагай «Улаан-Оронго» колхоздо ошожо хүдэлөө, правлениин зүгhөө баясхаланда хүртэжэ бусаа.

— Таанар мүнөө жэлдэ һүүлшынхеэ һургуулиин партада һуужа үнгэргэхэтнай, — гэжэ Александра Емельяновна үгэ соогоо арбадахи классай һурагшадта хандаа. — Хүндэтэ арбадахиинхид! Өөhэд тухайгаа hайхан дурсалга үлөөгыт. Энэ һуралсалай жэлдэ олон нүхэдтнай медальда, магтаалай грамотада хүртэхэнь болтогой!..

Тобшоор хэлэхэдэ, хоёрдохи һургуулида һуралсалай талаар эрхим амжалта туйлагдаа. Тэрэнэй түлөө үнгэрhэн һуралсалай жэлдэ горитой тэмсэл болоhон байна. Бүхы һургуули соо оройдоол 6 хүн хоёрдохи жэлдээ үлөөгдэhэн байгаа. Мүнөө жэлдэ бүхы һургууляараа эрхим амжалта туйлажа, нэгэшье хүниие хоёрдохи жэлдэнь һуулгахагүй зорилго табигдана.

Һуралсалдаа эрхим амжалта туйлахын тула һурагшад өөhэдөөшье тэмсэхээр бэлэн. Һургуулиин комсомолой организаци һурагшадые hайнаар һурахыень зоригжуулхын тула яhала дүршэлтэй болонхой. Элдэб үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд ходо үнгэргэгдэдэг байhан, комсомолшууд hанамжаяа сэхэ хэлэжэ, классые, һургууляа хойшонь татадаг һурагшадые гамгүй шүүмжэлдэг hэн.

Һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Жагсаалда зогсожо байгшадые харахада, шарайнуудынь хурса, нюдэндэнь зоригой гал бадаранхай.

Һуралсалай жэлэй түрүүшын хонхо ханхинуулха эрхэдэ 10-дахи классай эрхим һурагша Наташа Максименко хүртэбэ. «Эрдэмэй субад бэдэрэгты!» гэhэн шэнгеэр хонхо жэнгирбэ. Тиигэжэ нэтэдэхи халаанай һурагшад класс класстаа тараба.

Һайн һурагты, хүндэтэ һурагшад!

Ц. ДОНДОГОЙ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын 2-дохи һургуулида һуралсалай жэлэй эхилhэнэй баяр ёhололой жагсаал харуулагдана. 1. Тугууд оруулагдаа. 2. Һургуулиин директор А. Е. Стрижова 1-дэхи «Б» классай түлөөлэгшэдэ паспорт барюулжа байна. 3. Эгээл багашуул түрүүшынгээ жагсаалда. 4. 1-дэхи классайхидай зүгhөө үгэ хэлэhэн Эля Мундруева.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Цыден-Жап ЖИМБИЕВ

ХЭЗЭЭДЭ БЭЛЭН

(Пионернүүдэй марш)

Пионер бүлгэмдэ орожо,
Барандаа галстугы зүүбэбди,
Баруунхан гараараа ёhолжо,
Баатарай тангариг үргэнэмди!
Ленин багшын
хэрэгэй түлөө
хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!

Классаараа эрхимээр һуража,
Хэшээлдээ эрдэмээ шудалнамди,
Хододоо түрүүлэн ябажа,
Халуунхан үгэеэ хэлэнэмди:
Ленин багшын
хэрэгэй түлөө
хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!

Алхаhан гэшхэhэн газартаа
Ашатай туhатай дабшанамди,
Арадхан зонтоёо жагсажа,
Алдарта уряалаа дабтанамди:
Ленин багшын
хэрэгэй түлөө
хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!
Хэзээдэ бэлэн!

МАНАЙ АЙЛШАД

ГОЁЛ ДАА, ЭСТРАДНА ХҮГЖЭМ

Эрхэ сүлөө, зол жаргалаар бадарhан түрэл Эхэ ороноо магтаhан гү, али мүнөөнэй дэмбэрэлтэ үе сагые тайлбарилhан гүн гүнзэгы удхатай дуу хүгжэм шагнажа һуухадаа, хэн баясахагүйб даа. Ирагуу гоё аялгатай дуу хүгжэм гээшэ ямаршье хүнэй зүрхэ сэдьхэл буляадаг шуу. Эгээл тиимэhээ оронойимнай ниислэл хото—Москвагай бүлэг артистнарай табиhан огсом дорюун аялгатай эстрадна хүгжэм дуунай концерт хараха дуратайшуул П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин концертнэ зал соо аргагүй олоор сугларанхай байгаа бэлэй. Тэдэнэр айлшадайнгаа гүйсэдхэhэн дуу, хатар бүхэнние нэрьемэ альга ташалгаар угтажа, «үшөө, үшөө дахин» гэлдэхэ юм.

Эндэ мүнөө үеын дуунуудые хангюурдаhан артист Вадим Емельяновые сугларагшад илангаяа халуунаар угтаа. Теэд залуу артист тэдэнэй эрилтые дүүргэжэ, огсом дорюун, ирагуу гоё аялгатай «Росси», «Хүбүүхэн, шамда юун хэрэгтэйб» гэhэн дуунуудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэhэн байна. Тэрэшэлэн дүрбэн залуу басагадай хатар мүн лэ һонирхомоор hэн. Уян нугархайгаар гүйсэдхэhэн тэдэ басагад залуушуулай хэдэн хатарай дээжэ харагшадтаа бэлэглэжэ, hайшаал, магтаалда хүртөө.

Удаань уянгата шог зугаата дуунуудые хангюурдадаг Лина Гайле «Уляангирай хөөбэр», «Бүтаагты, басагад» гэжэ дуу гүйсэдхэхэдэнь, зал соо һуугшадай альга ташалган үни удаан замхаагүй. Тиихэдэ дуушан Анатолий Мишинэй узбек арадай шог зугаата дуу шадамар бэрхээр гүйсэдхэхые харагшад ехэтэ hайшаагаа. Мүн тэрэнэй дуулаhан украин арадай ба суута композитор Бабаджанянай хэдэн дуунууд сугларагшадай зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугдаhан лэ байха.

Юуб гэхэдэ, дуушан эд... дые хангюурдахадаа, ... ирагуу гоёор бэшэ, мүн ... hан дуунайнгаа түрэл ... тагай хүн зоной түхэл ... дотоорнь харуулан ... бшуу.

Энээнэй һүүлээр енд... хүдэр балсантай, хүжэг... Евгений Иванов уян ... шуран солбон Валентина В... ва хоёр гаража, орёо нари... гимнастическа упражнени... лаа. Сэхэ сэбэр бэе... тистка Валентина Во... гай Евгений Ивановой бар... дээрэhээ зүүн гараараа ... лан, орёо нарин упра... дые шадамар бэрхээр, уян... хайгаар гүйсэдхэхэдэнь, ... һуугшадай альга таша... hалхинда туугдаhан дала... гин мэтэ улам хүсэтэй... хэрэн байба.

Ирагуу гоё хоолойтой ... Татьяна Нокрас эстрад... мэй концерт хараха дура... да мүн лэ хэдэн дуунууд... лээ. Энэ залуу дууша... гүйсэдхэhэн дуунуудайн... морин хуурай хилгааhа... дээрэhээ гараhандал, ... шэнхинэхэ юм. Дуу дуула... бэлиг шадабаритай байhа... тьяна Нокрас харагшадай ... шаалда хүртөө. Тиихэд... дүрбэн хатарша басагадай ... хэhэн хореографическа ... олоной дура буляагаа. Аа... дуу урасхал мэтэ хүгжэ... уян нугархайгаар хат... ямар нэгэ баяр баясх... hайндэрые шадамараар ... харуулаа.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ... даймнай харуулhан эстра... хүгжэмэй концерт олон ... харагшадай зүрхэ сэдьхэ... лээд буляажа шадаа гэжэ ... лэлтэй.

Вл. ЖИГЖИТ...

ХОНИШОДОЙ ЗҮБЛӨӨН

Худанай совхозой хонишодой зүблөөн hаяхан болобо. Совхозой главна зоотехник Р. Доржиев «1971 ондо хонишодой хэhэн ажалай үрэ дүн ба 1972 оной зорилгонууд» гэhэн элидхэл хээ.

Хонишод Л. Абидуева, А. Кривошеев, А. Молодков болон бусад зүблөөн дээрэ үгэ хэлэжэ, Зэдын хонишодой баян дүй дүршэлтэй танилсажа, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхэ тухай онсолон тэмдэглэhэн байна.

Тус ажахын хонишод ... ломжоёо тоолоожо үзөөд, ... зорилгоёо хараалаа. Зүблөө... абаhан социалис уял... нигэжэ хэлэгдэнэ: «100 ... нин бүриhөө дунда ... хурьга абажа түлжүүлхэ, ... дээрэ 750 центнер ноохо... центнер хониной мяха ... тушааха»...

П. УГРЮ...

Хэжэнгэ.

СПОРТ — Спорт — СПОРТ

Манай тамарагшадта — Европын кубок

Тамаралгаар Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ СССР-эй эрэшүүлэй команда шалгаржа, Европын дамжуулгын кубогта хүртэбэ. Удаадахи һууринуудые ГДР-эй, ФРГ-гэй, Швециин суглуулагдамал команданууд эзэлээ.

Арбан табан медаль

Югославиин Белград хотодо байдарка, каноэ онгосонуудаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаhан манай Совет оронойспортсменүүд командаараа түрүү һуури эзэлжэ, долоон алтан, хоёр мүнгэн, зургаан бронзо медаль Эхэ орондоо абаашаха болобо. Хоёрдохи һуурида гараhан Венгриин спортсменүүд арбан нэгэн медальда (дүрбэн алтан, табан мүнгэн, хоёр бронзо) хүртэбэ.

Манай ороной hэлюуршэд 10.000 метрэй зайда байдарка дээрэ хоёр хоёроороо, нэгэ нэгээрээ, каноэ онгосодо хоёрооро һуугаад урилдахадаа, түрүү һуури эзэлhэн байна. Мүн 500 метрэй зайда байдарка дээрэ нэжээдээр һуугаад урилдаhан эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй, мянган метрэй зайда дүрбэ дүрбөөрөө урилдаhан эрэшүүлэй команда түрүү һуури эзэлhэн байна.

Совет ороной мэргэшүүл—эрхим

ГДР-эй Зуль хотодо мэргэн буудагшадай дунда үнгэргэгдэhэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, Совет ороной мэргэн буудагшадай команда мүн лэ эрхимлэбэ. Манай ороной спортсменүүд эндэ найман алтан, зургаан мүнгэн, арба нэгэн бронзо медальда хүртэбэ. Европын чемпионой нэрэ зэргэдэ Лариса Корчинская, Борис Ермаков, Виталий Пархимович, Лариса Низкова, Александр Митрофанов гэгшэд хүртэhэн байна.

Ороной гурбан рекорд шэнэлэгдээ

Москва хотын В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ түбэй стадион дээрэ хүнгэн атлетикээр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ СССР-эй, ГДР-эй, Польшын хүнгэн атледүүд сугларжа мүрысэhэн байгаа. Эндэ Киевэй Тамара Пингалева 1500 метрэй зайе 4 минута 10,2 секунда соо гаталжа, Бүхэсоюзна рекорд 3 секундаар hайжаруулба.

Ленинградай студент Валерий Войкин ядро түлхихэдээ, 20 метр 38 сантиметрэй зурлаада хүргэжэ, оронойнгоо рекорд hайжаруулаа. Тиигээшье hаа, ГДР-эй хоёр спортсменүүдэй хойно орожо, гурбадахи һуури эзэлхэ баатай болоо. СССР-эй эхэнэрнүүдэй суглуулагдамал команда 4х140 гэhэн эстафетэ дамжуулхадаа, зайгаа 3.33,0 секунда соо гаталжа гараба.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа ядро түлхилгөөр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Надежда Чижова өөрынгөө тогтооhон дэлхэйн рекорд 20 метр 43 сантиметрэй зурлаада хүргэжэ, дахинаа шалгараа.

Сергей Кравцов мүнгэн медальда хүртэбэ

Италиин Вареси хотодо велосипедээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн урилдаанда Ленинградай студентка Галина Царева, Москвагай Галина Ермолаева гэгшэдhээ гадна, эрэшүүлэй дундаhаа Харьковай Сергей Кравцов хоёрдохи һуурида гаража, мүнгэн медаляар шагнагдаа. Түрүүшын һууриие дэлхэйн чемпион Даниэль Морелон (Франци) эзэлжэ, алтан медаль абаhан байха юм.

Үшөө дахин наадаха болобо

Шатараар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө наадажа ябаhан шатарша эхэнэрнүүд үшөө дахин хоорондоо наадаха болобо. Минскдэ наадажа байhан Алла Кушнир Татьяна Затуловская хоёр долоодохи партияа хойшолуулаа. Мүн Голландида наадаhан Нана Александрия, Милунка Лазаревич гэгшэдэй хоорондо үнгэргэгдэhэн долоодохи, наймадахи партинууд хойшолуулагдаhан байна. Эндэ Кушнир Александрия хоёр аб адлихан 3,5:2,5 гэhэн тоотойгоор түрүүлжэ ябана.

(ТАСС).

ХИЛЫН саанаhаа

СССР-тэй ХОЛБООГОО БЭХИЖҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

ТОКИО. (ТАСС). Японой газар тарялангай ба ой модоной ажахын министр Акаги гэгшэ «Асахи» газетын хүдэлмэрилэгшэтэй хөөрэлдэхэдөө, Советскэ Союзтай харилсаагаа hайжаруулхые хүсэнэбди гэжэ мэдүүлбэ. «США-гай тухиралга доро ябахын орондо, СССР-тэй харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ шухала... Сибириие хүгжөөлгэдэ хэрбээ Японой эдэбхитэйгээр туhалаа hаань, Япон Совет орон хоёрой хоорондын харилсаае hайжаруулгада туhа дүхэм болохо hэн» гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Япон Америкэ хоёрой хоорондын холбоон тушаа хэлэхэдээ, Японой экономическа хэрэгүүдтэ ехэ хохидол ушаруулха Вашингтоной һүүлшын хэмжээ ябуулгануудта тон дурагүй байhанаа министр элирхэйлэн мэдүүлбэ.

ПРЕЗИДЕНТ А. САДАТ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

КАИР. (ТАСС). Президент Анвар Садат оронойнгоо хүн зондо хандажа, радио болон телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, сентябриин 1-нэй референдумдэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень, Египет, Сири, Ливиhээ бүридэhэн Араб Республиканuудай федераци тогтоохые зүбшөөжэ hанаалаа хэлэхыень уряалба.

Араб республиканuудай федераци байгуулбал, эзэмдэгдэhэн газар дайдаяа сүлөөрүүлхын түлөө араб оронуудай тэмсэлдэ шэнэ шата нээхэ, бүхы араб нациин хуби заяанай ба ерээдүйн байдалай түлөө араб орон бүхэнэй харюусалгые бүри ехэ болгохо байха гэжэ А. Садат онсолон тэмдэглээ. «Араб наци хэзээшье хосорхогүй» гэжэ тэрэ хэлэбэ. Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороон тушаа США-гай баримталдаг хараа бодол тухай хэлэхэ зуураа, Холбоото Штадууд урда тээхи хэрэгүүдhээ ямаршье тобшолол хээгүй байна. Бидэнэр илатараа туйлатараа тэмсэхэбди гээд манай дайсадта мэдүүлнэб гэжэ А. Садат онсолон тэмдэглэбэ.

ЗҮРИШЭЛДӨӨН УЛАМ ҺҮЖЭРНЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Доллар абархын тула США-гай зүгhөө һүүлэй үедэ хэмжээнүүдые абаhанhаань уламжалан, Американ ба тэрэнэй партнёрнуудай хоорондын харилсаанай улам муудажа байhан тухайда американ хэблэл, мэдээсэлэй агентствэнүүд бэшэжэ үргэлжэлhөөр.

Газетэнүүдэй мэдээсэhэнэй ёhоор, импортын налогой хүсэндөө байха болзорые һунааха, валютынгаа үнэ хубилгаха ба худалдаа наймаанай хэрэгые өөhэдынгөө ашаг туhада зорюулха гэжэ США оролдоно.

Ерэхэ хабар Канада ошохо гэжэ Р. Никсонэй шиидэhэн тухай, Япон худар аяншалха хүсэлэнтэй байhан тухайдань Сагаан байшангай түлөөлэгшэ мэдээсээ. Энэ шиидэбэринь «Никсонэй экономическа шэнэ политикаhаа эгээн ехээр хохидоhон, США-гай эдэ хоёр гол партнёрые hамаарууха гэhэн ябадал» болоно гэжэ «Нью-Йорк Таймс» газетэ сэгнэнэ.

ФИДЕЛЬ КАСТРЫН МЭДҮҮЛГЭ

ГАВАНА. (ТАСС). Хүсэн түгэлдэр социалис бүлэглэлэй оршон байhан, тэрэнэй хүсэ шадалай һүүлэй жэлнүүдтэ ехээр ургаhан ушар, бусад арадуудай талархалта найрамдал хадаа Кубын революциин хүгжэлтын шиидхэхы нүхэсэл болоно гэжэ Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро мэдүүлбэ. Вьетнамтай, Лаостой, Камбоджотой hанаалаа нэгэдэн талархаха зорилготой уласхоорондын уулзалга хэхэеэ Чили ошожо ябаха зуураа Гаванада бууhан, 30 ороной залуушуулай делегацинуудай эмхидхэhэн, Кубатай уласхоорондын залуушуулай hанаалаа нэгэдэл талархалгын митинг дээрэ нигэжэ хэлэбэ. Тэрэ үгэнь августын 30-да «Гранма» газетэдэ тунхаглагдаа.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай, илангаяа Советскэ Союзай зүгhөө Кубада үзүүлэгдэдэг экономическа, техническэ ба сэрэгэй туhаламжын шухала удха шанартай байhые Фидель Кастро онсолон тэмдэглэбэ.

Ф. Кастрын хэлэhэн үгынь ехэнхи хуби уласхоорондын асуудалнуудта зорюулагдана.

Премьер-Министр Боливидахи һүүлэй хэрэгүүд тушаа тогтон хэлэбэ. Бэеэ даанги байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байгаа Боливиин арад түмэнтэй Кубын hанаалаа нэгэдэн талархажа байhые элирхэйлээ.

Американ гүрэнүүдэй эмхидэ Куба бусажа магад гээд баруун оронуудай агентствэнүүдэй тарааhан һураг зэрэбүүдые Фидель Кастро эрид буруушааба. «Американ империализмын эгээн шударгуу зарасань болоhон эмхитэй харилсаа холбоогоо hэргээхыень Кубые юуншье, хэншье баадхажа шадахагүй» гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Шахардуу байдал тохёолдонхой

ДЕЛИ. (ТАСС). ПТИ гэжэ информационно агентствын дамжуулhанай ёhоор, Инди ба Пакистанай хилэ дээрэ шахардуу байhаар. Пакистанай сэрэгэй алба хаагшад Индиин гүрэнэй хилые дабажа үргэлжэлhөөр гэжэ тус агентство мэдээсэнэ.

Индиин зэбсэгтэ хүсэнүүд «бүхы дээрээ дайшалхы бэлэн болгогдонхой», удаан болзортой амаралта сэрэгэй алба хаагшадта үгтэхэеэ болинхой гэжэ «Пэтриот» газетэ бэшэнэ.

НЕФТИИН МОНОПОЛИНУУДАЙ ТҮРИМХЭЙ АЯШАНУУД

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда Вьетнамдахи нефтиин монополинуудай ябуулга тус оронииe гадаадын капиталай эзэмдэн дээрмэдэхэ ябадал улам дэбэргэн һүжэрөөжэ байнхай. 40 гаран компани, гол түлэб американ ба япон компанинууд, Урда Вьетнамай нефтиин баялигые али болохо аргаар эзэмдэн дээрмэдэжэ үргэлжэлhөөр. Гадаадын фирмэнүүдэй экономическа хүсэн «Урда» Вьетнамай ниитэ национальна хүсэнhөө оло дахин үлүү ехэ болонхой» гэжэ «Крисчен Сайенс Монитор» газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Холбоото Штадууд өөhэдынгөө сайгонско хүлhэншэдөөр дамжуулан, тэндэхи нефтеэр элбэг газарнуудые шэнжэлхэ ба ашаглаха эрхэ американ компанинуудта олгохо гэжэ оролдоно. США-гай нефтяной концернуүд нефть гарган абахаhаа гадна, мүн тэндэхи баялигуудые бусадай ашаглаха аргагүй болгохын тула нефтьтэй нютагуудые эзэмдэхэ гэжэ оролдоно гээд газетэ бэшэнэ.

Япон фирмэнүүд американ нефтиин компанинуудтай гол түлэб урилдадаг байна. Урда Вьетнамай нефтиие шэнжэлэн ашаглаха хэдэ хэдэн япон фирмэнүүд «Кайо» гэжэ нэгэдэмэл компани бии болгонхой.

ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ҮҮДЭН СЭЛИГДЭБЭ

ВАРШАВА. (ТАСС). Арадай засагта Польшын хэдэн зуугаад мянган һургуулиинхид сентябриин 1-дэ ээлжээтэ һуралсалайнгаа жэлые эхилбэ. Шэнээр нээгдэhэн 180 һургуулидахи һуралсалай жэл илангаяа ехэ хүхюун оршон байдалда эхилээ. Эдэ һургуулинууд бултадаа уужам, hаруул классуудтай, һуралсалай тусхай кабинедүүд, лабораторинууд ба мастернуудтай. Мүнөө шэнэ интернадуудта 4 мянган һурагшад нэмэжэ орохо байна. Эдэнь гол түлэбтөө өөhэдын һургуулигүй багахан посёлогууд ба тосхонуудhаа ерэhэн залуушуул болоно.

ПНР-эй гэгээрэлэй ба дээдэ һуралсалай министр Ч. Яблоньский һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урдахана ПАП агентствэдэ нигэжэ мэдээсээ: һургуулинуудай хүдэлмэриин ниитэ хэмжээе, тэдэнэй ажал хүдэлмэриин аша үрые улам дээшэлүүлхэ гээшэ гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болоно. Һуралсалай программануудта хэгдэhэн хубилалтанууд энэ хэрэгтэ туhа хүргэхэнь дамжаггүй.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаhанда: ...риотическа үүсхэл» гэhэн ... бэшэг. В. Виноградовай ... хуряалга улам эршэдэнэ» ... корреспонденци. «Респуб... ажалшадай хэрэгүүд» гэhэн ... тэ гаршаг доро информаци...

Хоёрдохи хуудаhанда: ...ломенный «Шэнэ техникэ ... хүсөөрнь хүдэлгэхэ» ... респонденци. Н. Дудин... «Уласхоорондын удха ... гэhэн статья. Уншагшадай ... гүүд.

Гурбадахи хуудаhанда: ...эй материалнууд. Хилын ... hаа абтаhан ТАСС-ай ... нүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ...новой «Барониие hамна бүт... хилго» гэhэн статья. Нют... тагай hонинууд.

ЭНХИР ЭКРАН

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: ... —«Пионерия», «Советский сп... «Ровесник» гэhэн кинож... нуудай суглуулбари. 18.3... концерт. 19.00 — телепан... 19.20 — «Экран» гэhэн те... зионно суглуулбари. 20.2... концерт. 20.50 — «Гори, ... моя звездочка» гэhэн уран ... ханай фильм.

МОСКВА. ХАРУУЛНА: 2... — концерт. 24.00 — «В... гэhэн һүүлэй hонинoй прогр... 00.30 — «Советский спорт... зетын шанда хүртэхые ... эхилhэн уласхоорондын ... сөөн харуулагдаха. Эндэ ... сөөнэй хахад финал дамжу... даха.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

ЗАХИЛ ХЭГШЭДЭЙ АНХАРАЛДА!

1972 ондо хэблэгдэн гараха совет болон хилын саа... нахи бүхы газетэ, журналнуудта захил хэлгэ сентябри... нэгэнhээ эхилбэ.

Захил абадаг пунктнуудта, хэлхээ холбооной та... гуудта, «Союзпечать» агентствэнүүдтэ, ажалладаг газар... таа, хэблэл тараадаг хүнүүдтэ захил хэхэдэ болоно.

«СОЮЗПЕЧАТЬ» ГЭЖЭ РЕСПУБЛИКАНСКА АГЕНТСТВО.

Н-00439. Заказ № ...